

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hónap 70 lej
negyedévre 180, félre 330, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési
díj. - Vidékre postai küldéssel: 80, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, félre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZÉLE BELÁ &

ELŐFIZETÉSEKÉRT Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITE RADOR BUKAREST, Strada Bartholot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. ÁPROHÍRDETESEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

A Magyar Párt, a direktorium és Dr. Bernády György

A Keleti Újság f. hó 23-iki számában
fennírt cikkel megjelent cikkre vonat-
kozólag a magyar közönség tájékoztatása
céljából a köteles diszkreció szemmel tar-
tásával némi ténybeli rektifikációt tartok
szükségessnek leszögezni.

Teljesen téves az a beállítás vagy
megállapítás, hogy Bernády Györgyöt —
az országos magyar párt intéző bizottsá-
gának jeles tagját — mellőzés érte vagy
érhette. Ez csak az esetben történt volna
meg, ha más személyek jelöltettek vol-
na és ő nem. A magyar közönségnek fel-
tételenül, de tudnia is kell, hogy az in-
téző bizottság — amely mindenféle tár-
sadalmi állás, a legkülönbözőbb felfogá-
su, minden vidék különleges érdekeltiségét
képviselő, de egységes magyar egyének-
ből áll, a legkörültekintőbb mérlegelés és
megfontolás alapján jutott arra az elha-
lározásra, hogy egy elnök helyett direktó-
riumot javasoljon a párt ügyeinek veze-
tésére. A magyarság ez egyellen központi
intéző szervének a becsülete és reputá-
ciója méltán elvárhatja, hogy a magyar
nép teljes bizalommal és megnyugvás-
sal fogadja azt és súlyos kisebbségi hely-
zetünknek megfelelő komolysággal fontol-
gassa az intéző bizottság elhatározásának
tényét.

Tudni kell, hogy az intéző bizottság
nem jelölő bizottság és így nem jogosít-
ott jelölések eszközzésére. Ez tehát vég-
legesen igazolja azt a tényt, hogy Ber-
nády György kiváló személyét mellőzés
nem érthette. Ugron István ideiglenes el-
nök határozott visszavonulása után elő-
állott helyzetből kifolyólag az intéző bi-
zottság feltétlenül egyéni orientáló jelölés ese-
tében a magyar egység frakciókra bom-
lásának a lehetőségétől — beható meg-
tárgyalás alapján csupán irányító elv-
ként mondotta ki az elnöki stallum egyé-
ni betöltése helyett az eddig működő in-
téző bizottság kipróbált erőiből egy in-
terregnum — de kimondottan legföljebb
egy év — tartamára egy kilenc tagú direk-
torium alakítását.

Meg kell említenem, hogy a direk-
torium alakításának gondolata nem no-
vum a párt életében, mert Jósika Samu-
el, a párt örökemlékü első elnöke el-
hunyt után — tehát a Tatarescu-féle in-
cidens előtt jóval — a román politikai
életnek akkori zavaros helyzetére tekin-
tetlenül, annak kibontakozását bevárando,
foglalkozott az intéző bizottság egy direk-
torium megalkotásának gondolatával, a
mely alatt a magyar közéletből egy a
vezérségre alkalmas egyén kiemelkedését
remélták. (Tehát nem lehet szó arról
a bizonyos kakukfiokról!)

En pl. egy háromtagú direktoriumot
tartok inkább megfelelőnek a közvetle-
nebb cselekvés lehetőségének szem-
pontjából. Szinte kapóra jön az a hír,
hogy a sokkal hatalmasabb és teljesen ki-
épített szervezetű román nemzeti párt
is most az egy személyű pártelnök hely-
ett egy 3 tagú direktoriumra kívánja
bizni a párt vezetését. Ha figyelembe
vesszük, hogy a magyar párt a nép köré-
ben még mennyire szervezetlen és a tel-
jes megszervezés immár 4 év óta meny-
nyire hiányos; továbbá ha figyelembe
vesszük, hogy kisebbségi életünk min-
den vonatkozásában mily szörnyű hely-
zetbe jutott az államkormányzat legmos-

tohább bánásmódja folytán, mely ellen
a végsőigmenő küzdelmet fel kell ven-
nünk, — talán megértőbbé fog válni még
a laikusok előtt is, hogy a helyes munka-
megosztás és felelősség mellett a 9 tagú
direktorium minden tagjának egy a bel-
szervezet kiépítésében, mint a politika
minden terére kiterjedő harcmezőn tu-
lon-tul terhes munkája lesz, ha önzetlen
és becsületes akarással, valamint áldozat-
készséggel a jelenlegi kisebbségi életünk
terheit leküzdve államunk alkotmánytör-
vénye értelmében a tökéletes polgári jog
egyenlőséget és az emberi szabadság jo-
gokat fogja részünkre kiküzdeni.

Figyelembe kell vennünk azt is,
hogy ebben az élet-halál küzdelemben —
amelyre kisebbségi életünk a lét és nem-
lét miatt kényszerítve van a párt és illet-
ve az egész magyarság sorsa a Tatarescu
féle kísérletre utalva, — ne legyen egy em-
ber jó vagy balsorsától függővé téve. Hisz
voltaképpen ma mindenkinek egyenként
vezérként kellene a küzdősorba állania,
mert annyira súlyossá tétetett részünkre
a létkérdés. De minthogy ez fizikailag le-
hetetlen, kívánatos, sőt okvetlen szüksé-
ges, hogy ebben a küzdelemben minden-
kit kivétel nélkül áthasson az egység, a
lelkükbe ható szolidaritás érzése és köte-
lességtudata.

Ezt irányítani és vezetni közeletünk-
nek 9 jeles férfja a mai viszonyok között
szerintem megbízhatóbban lehet hivatott.
Mindenesetre helyálló az említett cikk-
írójának az a feltevése, hogy ebben a
nagy küzdelemben ki fog emelkedni a
magyar közéletnek az a jelese, akire a
párt — az interregnumnak esetleg koráb-
bi megszüntetésével is — a magyarság
ügyeinek vezetését, kormányzását telje-
sen egyhangú bizalommal reá fogja biz-
hatni.

A legnagyobb, sőt végzetes hibának
tartom úgy Bernády György, mint Paál
Árpád részéről is a még csupán tervbe
vevett direktoriumi tagságuk elhárítását.
(Lemondaniok és alkalom még nincs.) —
Bernády György nyilatkozata reám kü-
lönös benyomást tett. T. i. a nevével he-
tek óta a lapokban egy hangulatkel-
tő kampány folyik annak dacára, hogy a
lapokban itt-ott megjelent nyilatkozatai
szerint ő pártelnökségre egyáltalán nem
reflektál és azt el sem fogadná.

Logikus gondolkozással a magyar
párt ügyeire vonatkozólag a vezetés
irányítása volna a magyar sajtóra kötele-
ző. A jelen esetben ez a logika tótágast
áll, mert a sajtó egy része a saját szakál-
lára csinálja a reklámozást és egyben oktro-
jálni látszik a pártelnöki kérdést, kine-
vezésén magát a közvéleménynek. A kö-
zölt interjúktól függetlenül a magyarság
illetékesei közül egyik sem akarja kiseb-
bíteni Bernády György jeles kvalitásait a
mai kis számra redukálódott vezéregyéni-
ségeink között. — Azonban, amikor az
intéző bizottság bizonyára a legkomo-
lyabb mérlegelés alapján óriási arányú
egységben a direktorium mellett döntött,
akkor a magyar sajtó egy része igen rossz
szolgálatot tesz a magyar ügynek, hogy
egyenest szítja a széthúzás tűzét. — A ma-
gyar lapok többjének — tehát kizárólag
a sajtó egy részének — állásfoglalása fe-
leslegessé akarja tenni a magyar párt fe-
lelős vezető szervét, mert amint látjuk

ő jelöl, csinál akiből, akar elnököt, csinál
ja a közvéleményt és csinálhatná egyut-
tal a pártot is legalább papíron és ezáltal
megtakaríthatná a pártszervezés nagy és
nehéz munkáját a nagy költsége.

A sajtónak e hangulatkel-
tő munkája látszólag Bernády Györgyöt is befolyásol-
ja. Mert — habár eddig az intéző bizott-
ságban elismerésre legméltóbb módon
közreműködött — most e vezető szerv
ama óhaja elől, hogy a direktoriumban
részt vegyen, kitér. A legutóbbi nyilatko-
zatából kitetszőleg ez a szerep őt már
ki nem elégíti. — Az intéző bizottság ép-
pen a pártegység illetve a magyarság egy-
ségének megóvása céljából a személyi
kérdésekkel kapcsolatban kiküszöbölni
akarta a szétkülönbözést. Evvel szemben
imé maga Bernády György és Paál Árpád
adják meg a szakadás példáját.

Uraim! A magyarság sorsáért való
küzdelmet, most nem lehet személyi kér-
dések által meggyengíteni, ha nem akar-
nak éppen ezzel adóz ellenfeleinknek szolgál-
latot tenni. — Mert csak az egységben
van az erő és a széthúzásban a mi vég-
zetessé válható gyengeségünk. — Ilyen
két vezértérű nem állhat félre, hanem
Isten és az emberek, de különösen a né-
pük előtt becsületbeli kötelességük,
hogy a mi tökéletes polgári jogegyenlő-
ségünkért megvívandó nagy harcban ta-
hetségeik és minden erőfeszítésük latba
vetésével a többi vezértársakkal nemes
versenyre kelve a magyarság jelenének és
jövőjének biztosításáért sikra szálljanak.
— Ebben a munkában fog kitűnni, hogy
ki a legkülönb a gáton. — Ezt kutatja és
várja sóvárgóan a romániai magyarság
egyetemre faj és felekezeti különbség nél-
kül, aki körül azután egyhangú lelkesé-
dél fog sorakozni minden férfi és nő,
agg és gyermek, akik nyelvben és érzés-
ben a mi táborunkba tartoznak.

Kolozsvár, 1924. okt. 24.

Gombos Benő.

A parasztpárt kongresszusa

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítá-
jától.) A romániai parasztpárt délelőtt ki-
lenc órakor kezdette meg ez évi kongresszu-
sát a Dácia nagytermében. Az első szónok
Mihalache volt, aki rámutatott a parasztpárt
működésének eddigi eredményeire. Majd Lu-
pu dr. szólalt fel, s azokat a küzdelmeket
ecsetelte, amelyet a parasztpártnak a fuziós
tárgyalásokkal kapcsolatban meg kellett vin-
nia. Egymásután szólaltak fel Matei Canta-
cuzino és Stere, majd a cseh parasztpárt
kiküldött képviselője, Hnidek is, végül pe-
dig határozati javaslatot fogadtak el, amely
további küzdelemre hatalmazza fel a párt
vezetőségét. A mai napon gazdasági kérdések-
kel foglalkozott a kongresszus.

Orosz—japán szerződés jött létre

NEWYORK. (A Brassói Lapok tudósítá-
jától.) A Chicago Tribune értesülése szerint
Oroszország és Japán szerződést kötöttek ér-
dekeik védelmére. Moszkvában úgy tudják,
hogy a szerződést még e héten aláírják. A
szerződés főképp a nyitott ajtó politikája el-
len irányul és Csicserin azzal Amerikát arra
akarja kényszeríteni, hogy közvetlenül tár-
gyaljon a szovjettal.

A lej Zürichben zárlatkor 2.90

Ahol nem szabad olvasni a Brassói Lapokat

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A biharmegyei Parhidáról egy olvasónk méltatlankodással jelenti, hogy az ottani segédjegyző a címére küldött Brassói Lapokat elkobozta. Azzal a neveléses, helyt nem álló indokkal tette ezt, hogy

a határ mentén, tíz kilométeres zónán belül nem szabad a Brassói Lapokat olvasni

Miért nem szabad? Miért veszedelmesebb a Brassói Lapok a határ közelében, mint a határtól távolabb? Micsoda izgató közleményei vannak olyanok, ha mindjárt az utlevélpanama és a jassyi sorozatos politikai gyilkosságról, meg egy csomó más bűntény, visszaélés stb. híre is, melyek a határ közelében titokban maradhatnak? Nem közlik azokat a román lapok is? Nem jutnak el egyidejűleg a külföldi, még a magyarországi újságokhoz is?

S ha ugyanaz az olvasó, mint a panaszos levél írója, öt éven keresztül egyfolytában zavartalanul kaphatta a Brassói Lapokat, miért nem kaphatja most? Semmiféle rendelet, sem miféle törvény erre az elkobzásra jogot nem ad, olyan hivatali tulbuzgóság, amelyet sem ostromállapot, sem határvédelem nem szentesít. Sőt csak a kedélyek és a fantázia izgatására alkalmas. Reméljük, hogy parhidai olvasóink ezentúl ismét rendesen meg fogják kapni a Brassói Lapokat.

Aradon, mint ottani tudósítónk jelenti, újra elkobozták a Brassói Lapok összes példányait. Megállapíthattuk, hogy a cenzurát lapunk október 26-iki számában közölt ama cikke bokrosította meg, melyben a magyar színházra méltatlanul a művészet rovására és a miniszter intenciója ellenére kirótt illetéket tette bírálat tárgyává. De kérdezzük, lehet, és szabad e miatt cenzurálni egy újságot? Hát már ez is izgató közlemény? Ennyit sem szabad olvasni az aradi magyaroknak? Ilyen pontosság miatt szabad egy sajtóorganum terjesztését megakadályozni, holott az alkotmánytörvény 26 §-a világosan kimondja, hogy »bármilyen« közlemény megjelenésére, eladására, vagy terjesztésére vonatkozólag sem cenzurázást, sem bármilyen más előzetes rendszabályt nem lehet életbe léptetni.

Ahol ostromállapot és hivatalos cenzura van, ott is kell alkalmazkodni a törvény eme felfogásához, s csak olyan cikkek közlését szabad és kell megakadályozni, melyek valóban súlyosan veszélyeztetik az állambiztonság érdekeit. A jelen esetben és mindazon esetekben, amikor az aradi hatóság rávetette magát a Brassói Lapokra, voltaképp a törvényt sértette meg, aminek még a kivételes állapotban sem volna szabad megtörténnie.

A Brassói Lapok kiadója az újabb indokolatlan és tendenciózus lapelkobzás miatt különben az illető hatóság ellen kártérítési pert fog indítani, s egyúttal feljelentést tesz a belügyminiszterhez.

Mindenki szentje

Szerdán választ Anglia

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A választási agitáció hevesen folyik. Vasárnap Macdonald tizenöt helyen tartott beszédet. A választások az egész országban szerdán lesznek.

Törökország mozgósít

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az angol kormány az angol-török feszültség miatt ma elrendelte az általános mozgósítást.

Hogy jött létre a direktóriumra vonatkozó határozat?

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Magyar Párt elnöksége szükségesnek tartja annak hivatalos megállapítását, hogy a f. hó 18-án Marosvásárhelyen tartott Intéző Bizottsági gyűlésben a direktórium felállítása 16 szavazattal lett elfogadva s csak két szavazat volt ellene.

Theuni lemond?

BRUSSZEL. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Theunis miniszterelnök bejelentette, hogy számolni lehet azzal, hogy már a közelnapokban benyújtja lemondását.

Vaitoianu még egy százmillió panamát fedezett fel

Jól működik a közlekedési miniszter panamakutató bizottsága
A kormány még ez évben távozik?

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az elmúlt hét nagyjelentőségű eseményei, amelyek szinte egymás nyomába léptek, mint most már teljes biztonsággal megállapítható, igen súlyos helyzetbe sodorták a kormányköröket. Franasovici lemondása és ezzel kapcsolatban az egész utlevélpanama ügy, Manciú prefektus meggyilkolása, végül pedig az az újabb tízmillió vasuti panama, amelyet még a hét méltó befejezéséül Vaitoianu közlekedésügyi miniszter dobott a nyilvánosság elé, teljesen lehangolták a kormány tagjait, s abszolút nem tűztek, ha megállapítjuk, hogy a kormány már nem tudja irányítani a helyzetet. A gyeplő, amelyről Brătianuék azt hitték, hogy erősen tartják, már-már majdnem kicsuszott a kezükből, s nem hangzik valószínűtlenül az a kijelentés, amelyet a mai napon tett egyik politikus, akiről tudvalevő, hogy kormánykörökhez közel áll. A képviselő szerint a kormány a mai helyzetben egyebet nem tehet, mint

a költségvetést a törvényhozással letárgyalatja s azután — számolva az országban uralkodó atmoszférával — visszalép az ország kormányzásától

Ismerve a liberális kormánynak a panamákról és egyéb hasonlókról vallott felfogását, alig hisszük, hogy ennyire végzetesnek látna önmagára nézve a helyzetet, s így

Manciú a ravatalon

Zelea Codreanu nem bánta meg, hogy meggyilkolta Manciút — Az idős Zelea Codreanu ünnepi fiát — Motza Juont és menyasszonyát letartóztatják
A jassy-i gyilkosság után

JASSY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A vizsgálóbíró vasárnap egész napon át folytatta a gyilkos Zelea Codreanu kihallgatását, aki a legnagyobb nyugalommal adta elő a gyilkosság részleteit, s kijelentette, hogy bűnét nem bánja. Manciút nem sajnálja. Szerinte

a rendszer a bűnös, amely az ilyen igazságtalan embereket, mint Manciú volt, nem teszi hi-degre

Újabb letartóztatások

A jassy-i rendőrség a már letartóztatott Garleata és Tudosche diákegyetemén kívül a vasárnap folyamán még három diákot tartóztatta le. Hétfőn délelőtt pedig összefogdoszták azt a harminc egyetemi hallgatót, akik a nyár folyamán a Strada Lascar Catargiuban levő diákhonban permanens gyűlést tartottak.

Motza, a másik gyilkos diákegyetemén Botosaniban értesült Manciú meggyilkolásáról és a legelső vonattal Jassyba utazott. A jassy-i rendőrségnek tudomására jutott, hogy Motza melyik vonattal érkezik s gondoskodott arról, hogy a kellő fogadtatásban részesüljön. A vonatnak a jassy-i állomásra való berobogása után azonnal letartóztatták.

Ugyancsak a rendőrség fogságába került körülbelül ugyanegy időben Motza menyasszonya is, aki édes testvére a gyilkos Zelea Codreanunak.

A letartóztatottak között van Juon Savu diák is, aki szombaton este proklamációt szervezett és terjesztett az egész városban s abban a jassy-i diákságnak a gyilkossággal érzett szolidaritásának adott kifejezést.

Őrzi a keresztény liga klubhelyiséget

Szombaton este a jassy-i rendőrségen nagyfontosságú értekezlet volt, amelyen a főügyészen kívül a Jassyban tartózkodó miniszterek is résztvettek. Az értekezleten elhatározták, hogy a keresztény liga jassy-i klub helyiségét szigorú őrizet alá helyezik.

A gyilkos apja ünnepi gyilkos fiát

Romanban már szombaton este híre terjedt a Jassyban délelőtt elkövetett gyilkosság híre. A román fasiszták még aznap este bankettre gyűltek össze az egyik ottani szállodában. A bankett főszónoka a gyilkos édes apja, Joan Zelea Codreanu egyetemi tanár volt, aki beszédében örömet fejezte ki afölött, hogy Jassy rendőrprefektusát végre sikerült láb alól eltenni. Fia cselekedetét minden fasisztának

követendő példaképpen

ahelyett, hogy az esetleges következményeket találgatnak, mindössze egy újabb panama regisztrálására szorítkozunk.

Természetesen a panamát újból Vaitoianu közlekedésügyi miniszter pallantotta ki, s állítólag nem kisebb összegről, mint

száz millió lejről van szó

amelyet az államvasutak külső szervei éven át panamáztak el, még abban az időben, amikor — a kiadott jelentés szavait idézzük — még »egy másik excellenciás urc vezetette a közlekedés ügyeit, vagyis ez a leleplezés ismét Constantinescu Tancred ellen irányul.

A jelentések szerint ezt a panamát is az a bizottság kaparta ki az akták tömkelegéből, amelyet Vaitoianu egyenesen erre a célra szervezett a közlekedésügyi minisztériumban, s Vaitoianu kijelentette, hogy a panamára vonatkozó minden bizonyítékát

már a napokban az ügyészség elé terjeszti

Az utlevélpanama lavínja így újabb panamákat és újabb »excellenciás urakat« ránt magával, s igazán nem kíváncsiskodás, ha arra gondolunk, mi lenne, ha minden miniszter a saját minisztériumában egy-egy panamakutató bizottságot szervezne. Uram Isten, mi lenne itt!

állítja oda, amelyből mindenkinek meg kell tanulnia, hogy az eszme ellenségeivel miképpen kell elbánni.

Miniszterek Jassyban

A bankett, s különösen az egyetemi tanár beszéde nemcsak méltó feltűnést, hanem még megbotránkozást is keltett.

Ma, hétfőn, a gyilkosságot követő második napon még mindig izgalom uralkodik a lakosság körében. Pimen mitropolita a tegnap megtartott istentisztelet keretében hatalmas prédikációt tartott, amelyben felhívta a hatóságok figyelmét, arra, hogy kötelességüket a gyilkosokkal szemben kiméletlenül teljesítsék. Amit Zelea Codreanu elkövetett, az

az ország szégyene.

Marzescu miniszter már szombaton este Jassyba érkezett s az állomásról egyenesen a ravatalhoz ment s megkoszorúzta. Aztán meglátogatta a meggyilkolt rendőrprefektus özvegyét, s neki a kormány nevében részvétét fejezte ki.

A kormány tagjai közül még Tatarescu belügyi államtitkár is Jassyba érkezett.

Manciú a ravatalon

Manciú holttestét ma szállították át a mitropoliarra, ahol felravatalozták. A koporsót ma este hét órakor viszik ki az állomásra, ahol Marzescu és Tatarescu fogják búcsúztatni. Az üzletek mindaddig míg a menet az állomásra vonul, zárva lesznek. Manciút vonaton Bacuig szállítják, ahonnan négy órkörök szekér viszi Tamatáig, a prefektus szülő falujáig, ahol megtörténik a temetés.

A sebesültek

Closs rendőrfelügyelő és Huseanu komiszár állapota változatlanul válságos. Marzescu miniszter őket is meglátogatta a kórházban s biztató szavakat intézett hozzájuk.

Ki lesz a prefektus?

A meggyilkolt Manciú utódjaként a kormány valószínűleg Octav Racavita liberális képviselőt nevezi ki.

A kormány nem engedi Jassyba a bukaresti lapokat

A gyilkosság alkalmából a kormány megfélemlítő meglepetésben részesítette a bukaresti lapokat. A kormány intézkedésére mindazokat a gyilkosság ügyével foglalkozó bukaresti lappéldányokat, amelyek Jassyban és környékére voltak irányítva, a chitillai állomáson feltartóztatták. A Jassyaknak az eseményekről olvasniuk nem szabad — ami elég jellemző a kormány mentalitására.

Mindenki óhajtja őt látni

Békében akarunk élni magunk közt és békében másokkal

Románia római katolikusainak aradi nagygyűlése — A második nap — Gyárfás Elemér határozati javaslata — Majláth püspök szónoklata

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Röviden beszámoltunk annak az impozáns ünnepnek az első napjáról, mely most folyt le Aradon, az erdélyi Katolikus Népszövetség közgyűlésének keretében. Az ünnepségek már csak azért is nagy jelentőséggel bírnak, mert összehatalálkozott itt Erdély sőt egész Románia katolikus világának színe-java. A megjelentek között volt három erdélyi püspök, gróf Majláth Gusztáv Károly, Erdély püspöke, Bjelik Imre a váradi egyházmegye és Pacha Ágoston a csanádi egyházmegyei apostoli kormányzó. Rajtuk kívül ott volt Hering dr. a bukaresti érsek képviselője. Gábor Antal püspöki vikárius, a jassi-i püspök képviselője és Miculescu Sándor lugosi püspök képviselője. Boromissza szatmári püspököt pedig Karácsonyi János címzetes püspök és Szabó István prelátus képviselte. Itt voltak dr. Zombory László Népszövetségi elnök, még Hámon Róbert szatmári kanonok, P. Tréfán Leonard kolozsvári ferenc rendi rendfő. Imrik Zoltán apátkanonok, Lestyán Endre váradi prelátus, Molnár Kálmán apátkanonok, Pakots Károly püspöki titkár, Monay Ferenc a minorita rend romániai tartományi főnöke és Matolay László, a Népszövetség jegyzője. A világi előkelőségek közül Markovits Manó ny. főispán, Inczedy-Jocksmann Ödön és Schill József ny. alispánok, dr. Jakabffy Elemér és dr. Gyárfás Elemér Népszövetségi alelnök neveit jegyeztük fel. A kormányzat képviselőjében dr. Jonescu Péter kultuszminiszteri államtitkár, az aradi hatóságok részéről pedig dr. Robu János polgármester és Filotti Zamfir rendőrprefektus jelentek meg a nagygyűlésen.

A második nap

A második napon, ha lehet, még nagyobb fényvel folyt az ünnepségek és ezek minden fázisukban méltóak voltak ahhoz a grandiózus, kétezeréves világszövetséghez, amit a katolicizmus vallásban és erőben reprezentál. A nagygyűlés második napját az aradi minoriták templomában Bjelik Imre püspök miséje vezette be reggel kilenc órkor, majd ezután.

a pápai áldást osztották ki

amit előzőleg Blaskovich kanonok hirdett ki magyar és német nyelven. Tíz óra után néhány perccel már hatalmas tömeg gyűlt össze a Kulturpalotában, amely tulzsufolta a hatalmas termet. Az előadói pódiumon csakhamar helyet foglalt a püspöki kar, az egyházi és világi előkelőségek és a kiküldött képviselők és megkezdődött a diszgyűlés, amelyet Gyárfás Elemér üdvözlő szavai nyitottak meg.

A rövid megnyitó után Gyárfás Monay dr. tartományfőnöknek adta át a szót, aki »Mi nekünk a pápa« címmel mélyen járó, magasztos és értékes gondolatokkal telt beszédet mondott. Utána Schill József, aradmegyei ny. alispán mondott beszédet.

a katolikus áldozatkészségről

Beszédében kimutatta, hogy nem elegendő, ha hívő lélekkel és ájtatos szívvel imádkozunk az oltár előtt, hanem a hívő igazi kötelessége az, hogy az oltár léteért, amellyel elött imádkozik úgy küzdjön, a saját tehetségéhez képest, mint a saját léteért. A legmeheszebbmenő erkölcsi és anyagi áldozatokra van szükség, mert

enélkül az oltár, mely elő t ma imádkozunk, holnapra összedől

Nagyhatású beszédet mondott ezután Gyárfás Elemér dr. a népszövetség alelnöke. Beszéde összefoglalta azokat a célokat, amelyekért a katolicizmus itt Erdélyben küzd és egyben leszögezte azt az álláspontot, amit ezeknek a céloknak az

eléréseért az erdélyi katolikusoknak el kell foglalniuk. »Szentélyeink« címe volt a beszédnek és határos szavakkal domborította ki, milyen jelentőséggel bírnak Erdély katolikus életében a konkordátum, a szent szék és a felekezeti iskolák. Beszéde végén egy

határozati javaslatot

terjesztett a diszgyűlés elé, melyet teljes egészében itt közlünk:

— Mondja ki a katolikus nagygyűlés, hogy:

1. Az erdélyi katolikusok tántoríthatatlan ragaszkodásukat fejezik ki az apostoli Szentzsék és főpásztoraik iránt, s bizalomteljes szívvel várják és remélik, hogy a szentzsék a megköteendő konkordátumban az erdélyi püspöki kar által adott információk és az általuk tett javaslatok alapul vételével az erdélyi katolicizmus zavartalan fejlődéséről és megerősödéséről gondoskodni fog.

2. A nagygyűlés hálátelt szívvel emlékezik meg az erdélyi katolicizmusnak őseink buzgótsága által alkotott autonóm intézményeiről s köztük első sorban az erdélyi katolikus Státusról. Ezeket az intézményeket áldozatos szeretettel karolja át, utódaira épségben akarja átörököteni s e szervezeten testvéri szeretettel közös munkára óhajtja átölelni a csatolt területek katolikusait is.

3. A nagygyűlés tudatában van annak, hogy a katolikus gondolatnak az oltár és a szószék mellett egyenrangú tényezője a katolikus iskola. Fájdalommal látja a katolikus iskola áldásos működésének utjában álló akadályokat, tiltakozik azon törekvések ellen, melyek ennek elorsvasztására irányulnak és kifejezi azt az elszánt akaratát, hogy katolikus iskoláinkat a jövő nemzedék számára minden nehézséggel megküzdve, érintetlenül fogjuk fenntartani.

Gyárfás beszédét a diszgyűlés nagy tetszéssel fogadta és a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta. Ezzel a tulajdonképeni program be is fejeződött. De ekkor halálos nagy, figyelmes csendben felállott

Erdély ősz püspöke, gróf Majláth Gusztáv

és zengő szóval, harcost, ki nem térő hittel elmondta azt a beszédet, ami minden erdélyi magyar szemében emlékezetessé és ünneppé teszi ezt a diszgyűlést. Erdély püspökének szavai nem a katolicizmus szavai voltak, hanem az egész erdélyi magyarság bubánatos, keserű élete zengett az ősz főpap szárnyaló szavaiban. A csodálatosan szép és nemes beszédet teljes egészében itt adjuk:

— Megragadom az alkalmat, hogy amidőn püspök társaim nevében üdvözlöm az államtitkár urat, mint a kormány képviselőjét, néhány kérést intézek hozzá. Püspök társaim nevében azt kérem öntől, mondja meg a kormányának azt, hogy mi katolikusok ennek a nagy államnak hű, csendes, békés és szerető polgárai akarunk lenni. Békében önmagunk között és másokkal, de azt kívánjuk, hogy

önmagunknak is biztosítsák a békés élet.

Azt kérem, engedjék meg nekünk, püspököknek, hogy mi határozzuk meg, hogy ki alkalmas Isten igéinek hirdetésére. Engedjék meg, hogy a mi felelősségünkre küldhessünk ki egyes közösségekbe misszionáriusokat, hogy felrázzák az embereket és ezeket mi neveljük hitbuzgó és kötelességtudó állampolgárokká. Mi, a püspöki kar, vállaljuk a felelősséget, s ha valaki megfedkezne magáról, mi volnánk az elsők, akik megbüntetnénk, sőt

mi magunk is szívesen odaállunk és bezáratjuk magunkat

Kérjük a királyi kormányt, hogy vallási és jóléti intézményeinket, a Mária kongregáció

és a Szociális misszió társulatot saját felelősségünk mellett működni engedjék és

ne tőlünk és ne ezektől féltsék Nagyromániát

Kérem a kormány képviselőjét, intézkedjék az árvák érdekében, hogy régi szép intézményünket, a Mária Terézia által alapított nagyszebeni árvaházat meghagyják nekünk, mert ha ezt elveszik, olyan sebet ejtenek rajtunk amely sohasem gyógyul be. Ha ott lett volna államtitkár ur, legutóbbi igazgatósági ülésünkön, látta volna, hogy az ottlévők mindnyájan milyen szíves lelkesedéssel mentek abba bele, hogy

ott román árvák is neveltessenek

és ha ezt hallotta volna, nem történt volna meg, hogy amidőn a szebeni árvaház ügyében legutóbb Bukarestben jártam, a miniszteriumban azt válaszolták: Az árvaházat elvesszük és

a magyar árvákat vigyék oda, ahova tudják.

Végül csak ismétlem azt, amit Gyárfás alelnök mondott és megragadom az alkalmat, hogy a kormány képviselője Aradon van és megkérem, legyen szíves interveniálni a kormánynál, hogy

az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági joga visszaadassék,

hogy így ismét szent hivatásának, az erdélyi ifjúság keresztény, hitben való nevelésének szolgálhasson.

Ezután Majláth püspök elmondta a Mária áldást, melyet a hallgatóság meghatóttan mondott utána.

Délután három órakor irodalmi ünnepélyt rendeztek a kulturpalotában a város házában pedig a német ajku hívőknek volt hitbuzgalmi ülésük.

A két napos ünnepség legnagyobb és legimpozánsabb teljesítménye és eseménye az a nagy:

eucharisztikus körmenet

amin közel harmincezer hívő vett részt. Azt utvonalon minden ablak ki volt világítva, sőt az összes középületek is fényárban usztak.

A hívők egy része holnap a radnai csodatévő Mária képhez zarándokol bucsura.

Mindenki bálványá

Angheliescu miniszter balesete

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Angheliescu közoktatásiügyi miniszter vasárnap és hétfőn Valcea megyében tartotta iskolalátogató körutját. Az egyik községben az uccán megcsuszott, elesett, s a lábát kficamította. A minisztert autón szállították Rimnicul Valceába, ahonnan vonaton szállították Bukarestbe. Állapota nem súlyos, orvosai szerint tíz napig kell az ágyat őriznie.

Jay amerikai követ visszatér Romániába

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Newyorkból érkezett jelentések szerint Jay Péter, Amerikának romániai meghatalmazott minisztere az elmúlt héten Washingtonban hosszas és beható tanácskozásokat folytatott Bibescu herceggel. A megbeszélések azt eredményezték, hogy azok a nehézségek, amelyek a román és a washingtoni kormány között állottak fenn, eliminálódtak, s így Jay követ már a legközelebbi napokban visszatérhet Bukarestbe, s ezzel az a feszült viszony, amely Románia és az Egyesült Államok között július óta fennáll, teljesen megszűnt. A Bibescu herceggel történt megbeszélésekről részletek még nem kerültek nyilvánosságra, hír szerint azonban a Baldwin bankházzal fennálló differenciák is rendeződtek.

— Az ingyen utazás ára. Popescu Gy. Vazul brailai fiatalember Plojestől Brassóig ingyen akart utazni. Ezért felszállott a podgyászokcsi ütközőjére és ott tette meg az utat. Alsótömösnél azonban megcsuszott, a vonat alá került, amelynek kereke leszelte a fiatalember ballábát. Beszállították a brassói polgári kórházba, ahol kiszervengett.

Ma játszanak.

Ujra megérkeztek.

Molnárné asszony várlak lent...

Hogy lesz egy jegyző a molnár ellensége és a falu kizsákmányolója — Nyuzzák a nép bőrét a székelly faluban — Csendőrszuronnyal elállított cséplőgépek, becsapott hatósági lovak és bélyegző nélküli adóelismervények

NAGYBACON. A Brassói Lapok tudósítójától.) Nagybaconnak is meg van a maga basája: a jegyző ur. Rosszul esik, hogy most ezt az embert ki kell végezni, s mintegy lehetetlennek kel' terni a világ előtt, hisz midőn látogatást tettem nála és a fejére olvastam a vádakat, már annyira meg volt törve, hogy sajnáltam szegényt. És mégis belé kell mártanom a tollamat, mert magyar ember léte nem becsülte meg magát a jegyzői székelben és a könnyű pénzezés tendenciájával a szabálytalanságok garmadáját követte el.

Mielőtt megrajzolom a falu kényurának a profilját, kénytelen vagyok egy családi jellegű pikantiát is érinteni. Nagybaconban van egy derék, jóra való malomtulajdonos, Keresztes Ferenc a neve. Vizimalma van. És egy józan, dolgos felesége. Ez az asszony már a harmadik hiteztársa a malmosnak. Előbbi feleségétől meglehetősen botrányos okok miatt kellett elválnia. Ugy történt kérem a dolog, hogy az előbbi Keresztesnére éppen a jegyző ur vetett szemet.

A férfi, a feleség és a jegyző

Egy izben a férj nem volt otthon.

Vásáron volt.

Kenyérért törte magát, azért a kenyérért, akit az asszonya számára kellett megszereznie.

Most már a bíróság előtt is lepergett ez a falusi film, a faluban már mindenki tudja, hogy a jegyző ur egy szép, szerelmes vidéki éjszakán odaosont a malom elé és elénekelté, hogy

...molnárné asszony, várlak lent,
pszt, pszt, pszt,
...hogy öröljek én Nálad bent,
pszt, pszt, pszt.

A nótá további sorai ismeretesek. A réten, ahol a »karsu fess« vizimalom áll, ebben az időpontban már a tücsök is szundikált, így a molnárné akadálytalanul beengedhette a jegyzőt és pár héttel később a molnár elkergette a házából a molnárnét, ami nagyon helyes és férfias cselekedet volt.

Az elkergedett asszony azután bosszúból fellovalta a jegyzőt férje ellen

s a jegyző erre elhatározta, hogy anyagilag tönkre teszi Keresztes Ferencet. S mivel a terv keresztülvitele amúgy sem ellenkezett programjával, a közben harmadszor is megházasodott Keresztes ellen pénzügyi téren megindult az irtó háború. Közben a jegyző valósággal vérszemet kapott a meggazdagodásra és a mindenkit-kihasználás szent égise alatt minden jel szerint sikerült megnyernie pénzszerzési manővereinek zavartalan teljesítésehez az illetékes főszolgabíró ur szíves támogatását, vagy legalább az elnézését is s ma az a szituáció, hogy az egész község lakossága ki van szolgáltatva a mindenféle hatósági vekszaturának és hivatalos nyuzásoknak.

Önkéntes rekvirálás

Itt van ni egy szép, színes csokor ezekből a kisdud községi panamákból. A sok dátummal, számmal, adattal nem bágyasztjuk el az olvasó érdeklődését, általánosságban sikkunk csak át a dolgok felett, de megigérjük, hogy a netalán megindítandó vizsgálat céljaira készséggel felajánljuk a birtokunkban levő pontos adathalmazt.

A községi előljáróság burkoltan buzarekvirálást rendelt el. Kidobolták, hogy a buza a katonaságnak kell és ha nem akarják a katonaságot a falura zudítani,

mindenki önkéntesen adjon búzát

A földmiveseknek nem volt mit tenni (mit enni sem volt igen sok) és felhordták a község házára a szükséges mennyiséget. (Keresztes től magától három mázsát vettek el). Nagybacon és Bodos községek lakossága ilyen módon nem kevesebb, mint 141 mázsa búzát »ajánlott fel önkéntesen.« A beszállított gabonát azután Pataky Ferenc jegyző eladatta, a befolyt tízezer lej eltűnt s a katonaságra természetesen egy szem búza sem jutott a kigazdák összekuporgatott gabonájából. A rossz termés miatt sok földmivesnek nem is volt annyi feleslege, amennyit be kellett volna szolgáltatni, s ezekből kivételesen »elfogadta« a község a búza árát is. Bár a súlyos visszaélés miatt feljelentést tet-

tek a jegyző ellen a szentgyörgyi ügyészségnél, a mai napig nincs eljárás az ügyben.

Még a csendőrség lovait is becsapják

Egy katonai szemle alkalmával a falu és a környék összes hadköteles lakosait berendelték Nagyajtára. Ez alkalommal minden jelentkezőtől elvettek négy lejt (persze ez is nehéz ezeket tenni ki végösszegben) katonai ki szállási költség címén. Jogtalanul szedett be a gazdától Pataky jegyző 40 lejes adó kiszállási díjakat az egyszázalékos forgalmi adó megállapításánál. Málkor meg különféle pénzbírságokat rótt ki a jegyző a községre a csendőrségi lovak szénával való ellátására. Az előljáróság azonban a csendőrség lovait is becsapta, amennyiben

a befolyt összegnek csak a fele fordított szénavásárlásokra

Málkor, mezeli munkálatok idején — fát kellett szállítani a gazdáknak az erdőből a bicszádi állomásra. Aki akadályoztatása folytán nem tudott eleget tenni a rendelkezésnek, 30 lejt tartozott fizetni, amiért pontosan a következő szövegű nyugtát kapta:

Nyugta.

30 lej azaz írva is 30 lej (másodszor is számmal van feltüntetve,) mely összeggel Ikszipzilontól felvetünk, hogy fát ne szállítson, amelyet az községi előljáróság szed. Bardocz Károly, Benedek Ferenc esküt.

Fanemszállítási nyugta. Persze pecsét nincs rajta, de így is elég jó ahhoz, hogy a tulajdonosa panasza menjen vele a sóhivatalba. Ugyancsak

bélyegzővel el nem látott, lehetetlenül megszerkesztett, ötletes nagyságu papírszelvényeket adott a község az adófizetés után és nagyon sok esetben csak a befizetett összeg egy részéről állított ki adóelismervényeket

az elhallgatott összeg természetesen az előljáróság urak privát pénztárcájába folyt be. Pető Soma gazdálkodó és Váncsa Mihály bodosi molnár pedig egyáltalán nem kapott elismervényt.

Harmincezer lej a nemlétező autóra

Persze az urak passzióinak terhe is a népre hárul. A múlt évben 15 ezer lejt kellett beszállíttatnia Nagybaconnak községi illeték címén. A tizenötezer lej állítólag Pop Juon nagyajtai főszolgabíró ur kocsijára és lovára kellett. Az idén 30 ezer lejt kellett megszavaznia a községi képviselőtestületnek, mert a főszolgabíró ur autót kívánt a képviselőtestület nem akarta magára venni ezt a terhet azonban a jegyző ur erőlyes volt: — Ha akarják, ha nem, ezt a pénzt elő kell teremteni!

A pénz meg is lett, az autó azonban máig sincs megvásárolva és a falusiak most nem tudják, hogy mire kellett ez az összeg.

Állatvásártér, ahová csak a jegyzőnek szabad bemenni

A jegyzői önkénynek legklasszikusabb megnyilatkozása a nagybaconi vásártér ügyében észlelhető. A község végében elterülő nyolc holdnyi területet a jegyző baromvásártérnek minősítette és ezen az alapon mentesítette azt a kisajátítás alól. Később Pataky jegyző kirendelte a falu népét közmunkára, ami abból állott, hogy a vásártérrel, tölgyfakertéssel látták el.

Mikor azután elkövetkezett a vásár, a jegyző megtiltotta a bemenetelt, leszögeztette a vásártér kapuját és senkit sem engedett oda

azzal a magyarázattal, hogy az az ő kaszája és ott más állat nem legelhet. A vásárt így végül is az országot szélén kellett megtartani, ugyancsak az országra került a heti piac is, mert a jegyző ur a község háza előtt fekvő piacteret is saját céljaira foglalta le.

Árverés a mezőn

Végre rátérhetünk a szekaturák középontjában álló Keresztes Ferencre is. A malmos 1922. november 26-án befizette az adóját, 3405 lejt. A következő év februárjában mégis adóhátrálékban levőnek nyilván-

ították Keresztest (az előljáróság szerint 64.686 lejjel tartozott) s ezért elrendelték nála a nyilvános árverést. Ebben az időben Keresztes éppen Málnáson volt és »honnem-léte alatt«

két cséplőgépet teljes felszereléssel elárverezték

77 ezer lejért s a pénzzel a mai napig nem számoltak el. Az árveréssel nem kevesebb, mint négyszázezer lej kár érte a malmost, aki ma haszonbérben bírja a gépeket. S bár Cereanu Viktor sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgató maga is beismerte, hogy jogtalanul történt az árverés Keresztes mégsem kapott jogorvoslatot.

Málkor pedig azt fogták rá, hogy hátrálékban van az egyszázalékos forgalmi adójával. Hogy az árverést elkerülje, másodszor is meg kellett fizetnie a 20 ezer lejben megállapított forgalmi adót. Az ugynevezett proces verbal, amelynek alapján Keresztes főlebezhelett volna a másodszerű adókivetés miatt, a molnárnak

nem kézbesítették

és így Keresztes megint kénytelen volt beletnyugodni a dologba. Sőt a tetejébe még bünyű vád alá helyezte a jegyző, azzal az indokkal, hogy egy izben sértőleg nyilatkozott róla. A molnár erre hamis vádaskodás miatt beperelte Patakit, de a járásbíró felfüggesztette a pert, addig, amíg a bíróság nem derít világosságot Keresztes inkriminált kijelentései ügyében.

Elítélték, mert későn kapta meg az idézést

Jellemző, hogy a jegyző és a molnár között folyó csatában az érdekelt főszolgabírók is a jegyző pártjára keltek. Keresztes nemrég be volt idézve a nagyajtai szolgabíróra mivel beperelte a molnárt, akit holmi visszaélések miatt korábban felmondás nélkül elbocsátott volt. A tárgyalásra szóló idézést azonban már csak annak a napnak az estéjén kézbesítették Keresztesnek, amelynek délelőttjén már meg volt a tárgyalás. Persze hogy nem jelenhetett meg a szolgabírógon s így távollétében Pop Juon főszolgabíró elmarasztalta tízezer lejre. Ezért Keresztes bűnvádi eljárást tett folyamatba a főszolgabíró ellen, ami természetesen nem járt eredménnyel.

Csendőrség, amely megállítja a cséplőgépet

Augusztusban Cionca Macedon oklándi főszolgabíró (oda tartozik az a terület, amelyen a nagybaconiak csépelnek) csak azoknak a gazdáknak volt hajlandó kiadni a cséplési engedélyt, akik mázsaszámra gabonát szolgáltatnak be neki. Ennek a merőben jogellenes követelésnek a teljesítését a többiekkel együtt Keresztes is megtagadta, mire

a csendőrség kivonult a mezőre és megállította a cséplőgépeit

s lehetetlenné tették a munkáját.

Egyelőre elég ennyi. A főszolgabíró urtól nem kérünk elégtételt, mert a főszolgabíró ur jóban van a jegyző urral, a megye alispánja azonban biztos, hogy nem fogja megtorlatlanul hagyni ezeket az anomáliákat. (s. l.)

Végre mindenki láthatja

Szívattyuk és alkatrészek

Garwenswerke, Wien,
gyártmányában

**KAMARYT & MEDER cégnél
BRASOV - TIMISOARA.**

Cimbalmozik?
Moravetz cimbalom albuma
már megjelent.

Egy igazi meglepetés a cimbalmozók számára.
Kiválókatott briliáns darabok gyűjteménye.
Mindennél kapható!

HIREK

Szerda, október 29.

Katolikus naptár: Nárcisz püspök. — Protestáns naptár: Jenő. — Görög naptár: Anasztázia vértanu. — Izraelita naptár: 5685. Hesvan 1. A nap kel 6 óra 49 perckor, nyugszik 17 óra 9 perckor. Legközelebbi holdváltozás: első negyed november 4-én 0 óra 18 perckor.

Időjárás. Tiszta derűs idő hősüllyedéssel, éjjeli faggal.

Háromezer amerikai magyar látogatást tesz Romában és Magyarországon

NEWYORK. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az amerikai magyarság közt igen érdekes és örvendetes mozgalom indult meg. Arról van szó, hogy a jövő 1925-iki évben mintegy háromezer amerikai magyar külön hajón Rómába utazik, résztvesz a husvéti ünnepeken, majd Magyarországra látogat, hogy viszontilassa szülőföldjét és elteli éle tének legkedvesebb emlékeivel.

A zarándoklatban az amerikai magyarság nak az Egyesült Államok gazdasági tényező jévé fejlődött, kulturálisan legmagasabb kép zettségi része vesz részt, amely az amerikai magyarság vezérkarát reprezentálja s ame lyen keresztül az amerikai magyarság mint tömör egység jelenik meg.

A zarándoklatot Szabó János dr. tren cséni plebános szervezi. A már megállapí tott tervek szerint a zarándoklat husz Rómát ismerő magyar pap vezetésével a jövő áprí lis közepén Newyorkból külön hajón indul Cherbourgba s onnan vasuton Rómába, ahol egy hetet tölt. Itt találkoznak az amerikai magyarok a Csernoch János bíboros herceg primás vezetésével álló budapesti magyar zarándoklattal, amely az Országos Katoli kus Szövetség rendezésében ugyancsak áprí lisban érkezik az örök városba. Az amerikai magyarokat a hercegprimás vezeti hódo latra XI. Pius pápa elé. A római szent helyek meglátogatása és a nagyarányú készülő szentévi missziós kiállítás meglekintése után a két zarándoklat együtt tér Magyarországra, első sorban Budapestre, ahol az amerikaiak nak díszes fogadtatásban lesz részük. A bu dapesti világi és egyházi ünnepségek után az amerikaiak vidékre özönlenek s kiki fel keresi szülőföldjét, hogy egy hét múltán ismét vonatra szálljon s visszatérjen az Egyeült Államokba.

— Ünnepeit gyermekorvos. Budapest ről táviratozzák a Brassói Lapoknak, hogy a közélet tegnap meleg ünneplés ben részesítette dr. Bókay Jánost, az euró pai híró gyermekgyógyászt abból az al kalomból, hogy negyven esztendeje igaz gatója a Stefáni gyermekkórháznak. A kormányzó a neves orvost a Magyar Er demkereszt második osztályával tüntette ki.

— Zászlószentelés. A brassói róm. kat. leánykongregáció új zászlaját vasárnap dél előtt avatják fel ünnepélyesen. Előbb a ple bánia templomban az ünnepi szentmise vé geztével szentelték fel a zászlót, majd az ez alkalomra szépen feldíszített rajzteremben a programszerű ünnepség folyt le zene és énekszámokkal és Péter Antal dr. apátplebá nos alkalmi beszédével. Az egyes brassói róm kat. iskolák és intézmények képviselői sze geket vertek az új zászlóba. A zászlóanyai tisztet Marinescu Jenőné töltötte be.

— A Banca Nationala igazgatósága és a házasság. Nagyváradi tudósítónk jelenti: Nem mindennapi rendeletet bocsátott ki tiszt viselői részére a Banca Nationala igazgatósá ga. A rendelet kimondja, hogy a nemzeti bank igazgatóságának engedélyével szabad házasságot kötnie. Erre a rendeletre hír szerint az adott okot, hogy a bank egyik nagyszabedű tisztviselője, Nicoleare Ilie, az igazgatóság előzetes engedélyét elfelejtette kikérni. A rendelet bankkörökben nagy meglepetést keltett.

— Az I. O. G. T. brassói Egyetértés III. csoportja szerdán tisztújítást tart, és a ve zetés ezután hívja fel tagjait, hogy teljes számban résztvegyenek.

— Tárgyalják Kopinits ügyét. Budapest ről jelentik: Még emlékezetes olvasóink előtt az a hajszá, amit Magyarország és Romá nia rendőrsége indított a hírhedt Kopinits Jenő után. Kopinits ugyanis 140 millió ma gyar korona elsikkasztása után Romániába szökött és itt váltotta be a pénz egy részét. A sikkasztás ügyét ma tárgyalta a budapesti törvényszék. Kihallgatták többek között Ko pinits barátját, Dary Lászlót, továbbá Papp Mátyásné, ki Kopinitsal együtt autózott a tárgyalást holnap folytatják.

A dohányjövédéki panama miatt a brassói felügyelőt is letartóztatják

A csikszeredai sikkasztás feltűnést keltő fordulata — Félbeszakították a vizsgálatot és lepecsételték a dohányjövédék helyiségeit

(A Brassói Lapok munkatársától.) A csikszeredai dohányjövédéknél történt hárommillió sikkasztás bűnygyében meglepetést keltő, szenzációs fejleményről számolhatunk be. Gyárfás Sándor, csik szeredai rendőrfőkapitányhelyettes, az ügyészség delegáltja, az eddig lefolytatott vizsgálat eredményeként felmerült gyanu okok alapján

kérte az ügyészségtől Frintu brassói dohányjövédéki felügyelő letartóztatását,

mivel kétségtelenné vált, hogy a felügye lőnek is szerepe volt Farcádi Sándor Béla bűnös manipulációiban.

Már a bűnygy kipattanása percében is komoly gyanu merült fel Frintu bű nösségére nézve, mert különben elkép zelhetetlen volt, hogy F. Sándor Béla rak tárfőnök miképpen tudta ilyen hosszú időn át feltűnés nélkül elkövetni millió sikkasztásait. Ezért a vizsgálat első sorban is azon a ponton kívánt világosságot derí teni, hogy miért nem jöttek rá előbb a román kincstár terhére elkövetett súlyos mervü büntetire? Az erre vonatkozóan kihallgatott dohányjövédéki alkalmazot tak ugyszólván egyöntetűen azt vallották, hogy

Frintu inspektor csak látszólagos rovincsolásokat végzett

de a valóságban hónapok óta be sem tette lábát a sokmillió értékű csik szeredai dohányjövédéki raktárba. Külön ben a pénztárkönyvek, nyugták, pénz szekrények és a raktár figyelmes átvizsgá lása okvetlenül felkeltette volna a szak ember gyanuját. Sándor Bélának állan dóan hamisítania kellett a kolozsvári do hányjövédéki központtal való elszámolás hoz szükséges nyugtákat is, amit még a laikus is könnyűszerrel észrevehetett vol na. A nyugtákon feltüntetett számokat a bűnös raktárfőnök tetszése szerint oly

módon javíttatta, (vagy az összeg elé irt fiktív számjegyeket, vagy utána bigyesz tett néhány zérót) hogy azokkal ideig lenesen eltusolhassa a hiányokat. A meg hamisított összegeket a raktárfőnök ugy számolta el azután a kolozsvári központ tal, mintha a hiányzó pénzt a csikszere dai állampénztárban helyezte volna el.

— Amint Sándor Bélának az állam pénzárba kellett volna elhelyeznie, a heti dohányeladás árából azt egy hamisított rendeletre hivatkozva pénzszek rényében gyűjtötte össze. Ezt a rende letet akkor felmutatta másolaban, de en nek is nyoma veszett, pedig dennek alap ján vette fel megszökése napján a hat százezer lejt. A vizsgálat nem terjedt még ki e kérdés tisztázására, de amennyiben tényleg fiktív volt ez a rendelet, ugy

a bűnös manipuláció számai a kolozsvári dohányjövédéki köz pontig vezetnek

s ott is frappáns fejleményei lehetnek még a dolognak, mert a következetes hamisításokat ott is észre kellett volna venni. Már most megállapítható, hogy a kincs tárt 3 millió lejjel megkárosító sikkasz tásról nemcsak Frintu brassói inspek tornak, de a kolozsvári központ valame lyik magasrangú tisztviselőjének is tu domása volt.

Egyébként a bukaresti dohányjőve déki központtól vasárnap délután távirat érkezett a csikszeredai ügyészséghez, a melyet arra hív fel a telegramm, hogy

szakítsák félbe a vizsgálatot s pecsételjék le a dohányjövédék valamennyi helyiségét

valamint az íratokat is hagyják mind addig érintetlenül, amíg nem érkezik meg Csikszeredába az a delegátus, akit a központ küldött ki Frintu inspektor helyébe.

— Szerényi báró lovagias afférja egy bankigazgatóval. Az Angol Magyar Bank leg utóbbi közgyűlésén kimondotta, hogy fuzio nál a Lloyd Bankkal és ez alkalommal báró Szerényi József volt kereskedelmi mi niszter a közgyűlés bevalasztotta az igazga tóságra, Konyi Hugót, a Hazai Bank igaz gatóját pedig ügyvezető alelnökké nevezte ki. Az igazgatóság tegnap, vasárnap ülést tar tott, amelynek nem mindennapi érdekessége támadt. Szerényi báró ugyanis éles szóvál tásba keveredett Kányi Hugóval, amelyből kifolyólag lovagias affér keletkezett közöttük. A volt kereskedelemügyi miniszter se gédével, Szurmay Sándor báró volt hon védelmi miniszterrel és Almásy László nem zetgyűlési képviselővel provokáltatta Kányi Hugót, akinek viszont Miklós Andor főszek resztő és dr. Bedő Mór ügyvéd a megbízottai.

— Letartóztatják az Esti Lloyd volt ki adóját. Temesvárról jelentik: Ismeretes ol vasóink előtt az Esti Lloyd című temesvári lap megszűnése. A megszűnt vállalat rész vényjegyzői feljelentést tettek az igazgatóság ellen. A feljelentésre a rendőrség Kovacs Je nő dr-t, a lap volt kiadóját, letartóztatta.

(*) Modern házasságok szerdától kezdve az Apollóban francia, német és orosz színészekkel.

— Ledobta magát a harmadik ome letről. Bukarestből telefonálja tudósi tónk: Borzalmas öngyilkosság történt ma reggel a Calea Grivitein levő Hotel Frun zeltiben. Maria Jonescu nevű fiatal leány az uccáról felrohant a szálloda harmadik emeletére, s onnan az udvarra vetette magát. A leány szörnyethalt.

— Agyonlőtték két szőkevény fog lyot. Bukarestből telefonálja tudósítónk: A Rimnicul Valceai fogházból három kényszermunkára ítélt rab akart meg szökni. A szökést az őrség észrevette, s közülök kettőt agyonlőtt, a harmadikat pedig megsebesítette. A sebesült rabi nak sikerült elmenekülnie, s most a vá ros körül elterülő erdőkben bujkál. A két agyonlőtt rab három év múlva szaba dult volna ki a fogságból.

— Eljegyzés. Kutzó Henrik és Zakel Klári (Botfalú) jegyesek.

(*) Az M. Pedure féle kézimunkaüzlet előnyomda Weisz Mihály-ucca 2. szám alá költözött.

— A brassói róm. kat. egyházközség vá lasztmánya október 28-án, kedden délután 6 órakor a róm. kat. elemi iskola rajztermében gyűlést tart.

(*) Modern házasságok szerdától kezdve az Apollóban francia, német és orosz színészekkel.

— Aradon visszaállítják a maximális árakat. Aradi tudósítónk jelenti: Egy hóna ppal ezelőtt a városi tanács egy határozatot hozott, amely megszünteti a vendéglőkben a maximális árakat és egyedül azt kötötte ki, hogy az étlap szerinti árakból a köztisztvise lők 20 százalékos engedményt kapjanak. Egy hónap telt el azóta és ez az idő bebizonyí totta, hogy nem szabad a vendéglősöknek az árak megszabásában szabad kezét enged ni. A polgármesteri hivatalhoz a maximális megszűnése óta állandó panaszok érkeztek köztisztviselők részéről, akik a husz száza lék kedvezmény dacára sokkal drágábban étkeztek, mint addig. A vendéglősök ugyanis, jóllehet erre semmi körülmény nem kény szerítette őket, az ármaximálás megszünte tése után azonnal huszonöt-harminc száza lékkel felemelték az ételek árát. Ez az el hamarkodott haszonvágó most rossz követ kezményekkel jár a vendéglősökre, mivel a városi tanács tagjai a főpolgármesterrel egyet értően úgy döntöttek, hogy novembertől kezdve ismét maximálni fognak minden ét termi ételt. Az újabb ármegállapító tanács ülés, csütörtökön lesz.

Még egy sokszázézer lejes panama az állam kárára

KOLOZSVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári vámnál Daciú vámfőinspektor megállapította, hogy az utóbbi időben súlyos visszaélés történt a vámbélyegek felragasztása körül. Kiderült, hogy a számlákra ragasztott régi bélyegeket a kolozsvári vámtisztviselők összejátszva az érdekelt kereskedők alkalmazottaival, leszedték és az új számláknál használták fel.

A nyomozást titokban vezetik, de máris megállapítható, hogy az államkincstár kárára újból sokszázézer lejes csalás történt. A panama felfedezése valószínűleg számos tisztviselő elhelyezését fogja maga után vonni.

— Magánvasut épül amerikai magyarok pénzéből Budapest környékén. Budapestről jelenti tudósítónk: A kereskedelmi miniszter és a főváros tanácsa engedélyezték „Széchenyi-vasut r. t.” címen az amerikai magyarok egy tőkecsoportjának azt az előterjesztését, hogy Buda környékére kiránduló és tranzitvasutat építsen. Az építkezés tervei, költségvetése és munkarendje teljesen elkészült, úgy, hogy a vonalak felfektetését, állomások, raktárak, tárolók, fűtőházak és műhelyek építését a tavasszal egyidőben minden ponton megkezdik. A vasut főállomása a budai Gellért-fürdő előtti téren lesz, a vonal pedig a következő helyeket érinti: Buda — Kelenföld — Budapest — Svábhegy — Normafa — János-hegy — Nagykovácsi — Máriaremete — Budakeszi — Üröm — Solymód. A vasut az áruforgalom tekintetében is igen fontos hivatást fog betölteni, amennyiben egyrészt érinteni fogja a nagykovácsi és solymári mész- és szénbányákat, amelyek eddig elszigeteltségük miatt redukált üzemművel voltak kénytelenek dolgozni, másrészt tranzit vonala lesz a Máv-nak és a Déli-vasutnak, mert Solymárnál belefut a MÁV. fővonalba és Kelenföldön a Balaton — Bécs — trieszti déli-vasuti fővonalba. Az állam a fővárossal egyértelműleg 90 esztendőss koncessziót biztosított a vasutársaságnak.

(*) Orvosi hír. Dr. Nagy László orvos rendelőjét Arvaház-uccából Hentes-ucca 6. szám alá helyezte. Fogad: Bel, bejáró- sebész és vér (neml) betegket. d. e. 10-1 és d. u. 3-4-ig. 2100

(*) Ha jól és olcsón akar öltözködni, vásároljon a Szabómesterek Arcsarnokában. Brassó, Weisz-Mihály-ucca 2 sz. 1. em. 2104

— Tanintézetek, tanárok, tanítók, tanulók bármely tankönyvet nálam jutányos áron megrendelhet. Keszey Albert könyvkereskedésében, Cluj-Kolozsvár. 5894

— Járványok Szatmármegyében. Nagy-károlyi tudósítónk jelenti: Szatmármegye egyes helyein különböző járványok ütötték fel a fejüket. Nagy-károlyban szörvényszerűen fellépett a hastífusz, skarlát és vérhas, Szatmáron pedig nagy pusztítást vísz véghez a skarlát. A járványkórház kicsinek bizonyult.

(*) Az Amerikajáró Zeppein Romániában nem látható, de ha jól akarsz mulatni, menj el az Apollóba, ahol Chimay hercegnő és Rigó Jancsi szerelme látható. A film Európa minden nagyvárosában szenzációs sikereket aratott, Sascha Gura, mint Chimay hercegnő, mindenkit magával ragadott. A gyönyörű felvételek s a színészek kitűnő játéka olyan darabbá teszik ezt a filmet, amilyent keveset látott még a brassói közönség.

(*) Modern Mozgó. Ma, kedden Pat és Patachon „Szeretem a hóban” című dán burleszkben játszanak. Újra itt vannak és mi mindig szeretettel fogadjuk őket, mert magukkal hozzák a jövedelvet, a vidám mosolyt. Ebben a szerepükben minden eddigi alakításukat felülmulják. Jön: „Amikor a gyermek könnyezik.” Főszerepben Gloria Coogan (Jackie Coogan huga.)

— Megölte a gyermekét, aztán öngyilkos lett. Kolozsvárról jelenti: A Kolozsvártól nem messze fekvő Hosszualy községben Paraszka Anna tizenkilenc éves szolgálóleány mintegy két hónappal ezelőtt törvénytelen gyermeknek adott életet. Hogy a szegénytől megmeneküljön, gyermekét megfojtotta és a padlás egyik zugában elrejtette. A napokban a házbeliek ráakadtak az oszlop csemémhullára, s feljelentették a cselédlányt. Paraszka Annát a csendőrség letartóztatta és Kolozsvárra akarta szállítani. Utközben azonban a szerencsétlen cselédlány leugrott a szekérről és a keblébe rejtett kést előhúta, hogy pár pillanat múlva elvérzett.

Az ucca gáza megmérgezett egy családot A Szent János-uccában egy anya leányával két napig aludt

(A Brassói Lapok tudósítójától.) Végzetes kimenetelű, szokatlan baleset történt Brassóban. A Szent János-ucca 15. szám alatt levő sarokházban lakik egy özvegyasszony, Báthori Ágostonné, leányával, Báthori Lujzával együtt. Báthoriék szombaton este aludni tértek és az ablakot szokásuk szerint nyitva hagyták. Ugyanezen az éjjelen a Szent János-ucca közepe táján a gázcső burkolata elrepedt és emiatt gázömlés történt, amelyet azonban az éjszakában senki sem vett észre. A kiömlő gáz Báthoriék lakásába is beáramlott és erősen elkábította az alvó nőket. Mindketten teljesen öntudatlan, mély ájulásba estek, mert a sűrű gáz teljesen megmérgezte a szoba levegőjét. Ebben a félig halott állapotban Báthoriné leányával együtt egyfolytán végigaludta az egész vasárnapot, sőt a vasárnapról hétfőre virradó éjszaka sem tértek magukhoz.

Végre is ma hétfőn reggel hét óra tájban Báthori Lujza iszonyatos főfájásra ébredt fel. Első percben semmi rosszra nem gondolt, de midőn édesanyja ágyára tekintett, meghűlt benne a vér. Az idős asszony fuldokoló vonaglással fentrengelt ágyában, és szájából furcsa hab csurgott ki viasszárga, teljesen élettelen arcára. A leány segítségért kiáltott, mire beszaladtak a szomszédok és a szerencsétlenül járt Báthoriék felélesztésébe fogtak. Ekkor derült ki, hogy

mindketten gázmérgezés áldozatai lettek

Dr. Kecskeméthy Zsigmond orvos részette őket első segélynyújtásban s Kecskeméthy doktor azonnal megállapította, hogy az öreg asszony állapota nagyon súlyos és a magasfokú gázmérgezést légzőszervezete valószínűleg nem lesz képes kiheverni.

A délután folyamán érvágást hajtott végre az orvos a szerencsétlen asszonyon, de állapotán a műtét nagyon csekély könnyülést idézett elő, úgy, hogy az orvosi vélemény szerint kevés a remény a felépüléséhez. Báthori Lujza szervezete szerencsére diadalmas kodott a mérgezésen és a leány már minden veszélyen túl van.

A Szent János-ucca 15. szám alatt levő házban is több rosszullétet idézett elő az uccáról beömlő gáz, szerencsére azonban ezeken a helyeken nem lett komolyabb következménye a gázömlésnek.

Jellemző, hogy ma estig semmiféle vizsgálatot nem indítottak a súlyos gondatlanságra valló ügyben, sőt még az elromlott gázvezetékét sem hozták rendbe.

A Modern Mozgóban.

Nyolc milliót ért Tivadar István becsülete

A máramarosi hitelezői család részletei Tivadar István váltóhamisítással is vádolják — Csehszlovákiában is milliós kölcsönöket vett fel — Megadóztatják a hitelezőket

MÁRAMAROSSZIGET. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tivadar István Máramarosban mindenki talpig becsületes, korrekt uri embernek ismerte, aki sok szimpátiát váltott ki azzal is, hogy a román imperiumban nem akart közhivatali állást vállalni. Amikor megnyitotta export-import irodáját, csak úgy dőlt a pénz feléje. Szíves-örömmel hiteleztek neki nagy összegeket, mert tudták, hogy vagyonszerető ember és

vakon megbíztak becsületességében.

Előkerülték a kisemberek legelrejtettebb, összetakarított pénzecskéi is, amelyeket bizó reménnyel adtak kosztba Tivadarinak. Tivadar István csufos bukása és szökése után azonban nagyon lesülyedt Máramarosban a becsület-tőke ázsiója. A szigeti pénzpiacon óriási pánikot keltett ez a méreteiben grandiózus hitelezői család, amelynek újabb részleteiről máramarosi tudósítónk a következőkben számol be.

Tivadar István üzletei

Alig volt Máramarosban ismertebb és népszerűbb ember Tivadar Pistánál. A megnyerő modoru és kiváló képességű világi még rahói főszolgabíró korában rengeteg ba-

rát, tisztelőt és kitűnő összeköttetéseket szerzett magának. A román imperium átvételekor nem vállalt állást, hanem kereskedelemmel kezdett foglalkozni. Export-import irodát nyitott Szigeten és nagyarányú szállításokat bonyolított le. Ezekhez az üzletekhez persze sok pénzre volt szüksége és a pénzi kölcsönök útján szerezte be, amelyeket Rahón levő házára és egy, tulajdonát képező erdőrezsre táblázlatott be. A kölcsönök után rengeteg kamatot kellett fizetnie és így állandó pénzzavarral küzdött, amiről azonban hitelezői semmit sem tudtak, mert Tivadar ügyesen szeparálta őket egymástól.

A jugoszláviai sósóállítás kudarcra súlyos válságba döntötte Tivadar István vállalatát. A beletettelt tőke elveszett és a kölcsönök kamatainak fizetését kénytelen volt újabb hatalmas kölcsönökkel eszközölni. Ezt a helyzetet természetesen nem bírta sokáig, és mint megirtuk, mintegy három héttel ezelőtt Tivadar eltűnt a városból.

Távozásáról senkit sem értesített, ennek dacára a hitelezők két héttel türelmesen várták, hogy kötelezettségeinek eleget tegyen.

Megindul a lavina

Amikor nyilvánvalóvá lett Tivadar István szökése, a hitelezők között óriási riadalom támadt. Egymásután érkeztek a feljelentések a szigeti ügyészséghez, amely elfogató parancsot adott ki Tivadar ellen. Megindult a nyomozás Tivadar kézrekerítésére és kiderült, hogy Csehszlovákiába menekült, ahol

gazdag rokonai segítségével

igyekszik ügyét szanálni. A szigeti hatóságok megkeresést intéztek a huszti csehszlovák ügyészséghez Tivadar letartóztatása iránt de mindezekig nem érkezett jelentés elfogadásáról.

A hitelezők közben annyira elvesztették a fejüket, hogy Tivadar otthon maradt családjára támadtak és tőlük követelték a pénzüket. Az inzulitásoktól félve, a család holgytagjai kénytelenek voltak a városból távozni. A hitelezők erre bünyűi zárlatot kértek Tivadar vagyonára és ekkor kiderült, hogy ingatlanai már régen tul voltak terhelve. Házkutatáskor a tágas uriházban alig találtak értéktárgyakat, mert azokat

már jóelőre elszállíttatta.

Grad Demeter vizsgálóbíró Tivadar családtagjait kihallgatta. Tivadar felesége semmit sem tud férje üzemeiről és kijelentette, hogy néhány nagyobb váltó, amelyen ő és Tivadar édesanyja mint kezesek szerepeltek — hamis. A hitelezők ezért Tivadart

váltóhamisítás miatt is

feljelentették.

Az ügyészséghez napról-napra újabb feljelentések érkeznek Tivadar ellen. A hitelezők eddig bejelentett követelése már

meghaladja a nyolcmillió lejt

és még nagyon sokan vannak, akik hitelüket félve, nem jelentették be követelésüket. A hitelezők között a hivatásos pénzkölcsönzőkön kívül számos kisember van, akik megtakarított utolsó pénzüket adták oda Tivadarnek. Azonkívül Csehszlovákiából is érkeztek feljelentések Tivadar ellen, aki ott is milliókra menő kölcsönöket vett fel.

A rendkívüli méretű csalásnak pikantériája, hogy a szigeti pénzügyigazgatóság most összeírja azoknak a névsorát, akik Tivadar-nak pénzt adtak ki kamatra és a jelentékeny összegekre szigorú

tőkekamat-adót

rótt ki, azonkívül, hogy a jövedelmi adó eltitkolása címén még eljárást is indít Tivadar hitelezői ellen.

IRODALOM, MUVESZET

* Tibor Ernő kiállítása Brassóban. Az országosan ismert nevű nagyváradi festőművész, Tibor Ernő, november 2-án kollektív kiállítást rendez Brassóban a Klingsoron. A kiállítás részletes ismertetésére visszatérünk.

* Fischer Ernst kamaranékes, a bécsi állami Opera híres hősbaritonja f. hó 30-án megtartandó hangversenyén a Bajazzo prólogját, a Walküre Wotan bucsuját, Verdi áriáját az Alarcos bálból, valamint Schubert, Loewe, Strauss Richard stb. dalokat fog énekelni. Jegyek a Klingsor hangversenyirodában.

Pat & Patachon

MOSIONKINEI

Belső építő munkát várunk!

Bécsben megnyílt a császári és királyi udvari és állami levéltár irományos ládája és a többek között Ferenc József bizalmas levelezése és sok egyéb titkos rendelkezése közszemlére került. Azok a titkos iratok, amelyek sok eseményről lerántják a leplet, nagyon érdekesek és tanulságosak. Kivált arra figyelmeztetnek, amire különben az újabb kor históriája számos adatot szolgáltat, hogy a legszorosabbnak látszó véd- és dacszövetségek váratlanul és hirtelen megszűnhetnek.

Most midőn a régi leveleket olvassuk, csak mosolyogni tudunk a nagy-képű, elbizakodott uralkodókon, akik meg voltak győződve arról, hogy a fegyverrel kikényszerített diadal, amely ha talmukat biztosítani látszott, örök időkre szól.

Ferenc József és Miklós cár Európának két leghatalmasabb császára, akik az 1848—49-diki szabadságharcunk elfojtására szövetkeztek, s mint ilyenek a népjogok eltiprói voltak, a világsíri fegyverletétel után — amint leveleikből olvashatjuk — lelkesen fogadják meg egymásnak, hogy trónjuk és a rend érdekében a jövőre is mindig együtt fognak küzdeni, mert vissza akarják adni Európa társadalmi békéjét. Sűrű megleghangu levélváltásban biztosítják egymást örök hűségükről.

Miklós cár szövetséges társának, barátjának, sőt testvérének szólítja Ferenc Józsefet. Ez utóbbi szintén „hűséges barátjának” nevezi magát, aki nemcsak szívével, hanem fegyverrel is odaadó hűve marad a cárnak.

Es alig telt el egy fél évtized, a krími háború alatt, 1854. december 4-én, Ferenc József, a hű testvér, a nyugati hatalmakkal kénytelen szövetségre lépni — éppen Miklós cár ellen. A cár keservesen tapasztalta, hogy a politikában az örök barátság s a szent szövetség csak addig tart, amíg a közös érdekek összhangzásban vannak.

S a történelem azóta is hány-szor megismétlődött. Ellenséges államok jó barátokká váltak, szövetséges társak pedig ellenfelekké. Königrázt után a két hálos vetélytárs, a porosz és az osztrák, egymás meghitt barátja lett. Olaszország a világháború folyamán Németországnak és a monarchiának — vagyis kipróbált bajtársainak — hadat ízent. Oroszország legnagyobb ellensége lett Romániának pedig a világháborúban együtt véreztek, s együtt vívták az élet-halál harcot.

E történelmi tények nagy körültekintésre intik a nemzetek vezető politikusait. Minden államférfi, aki hazájának híven akar szolgálni megmentőképpen jegyezze meg magának a történelem figyelmeztető szavát: Fontos az a diplomáciai munka, amely a nemzetek közötti béke fennmaradását tűzi ki céljául, de még fontosabb a béke megalapozása benn az ország területén. Mert a belső nyugalom megteremtése löbber ér, mint a külföldi hatalmak nagyon kétes támogatása és egyes államok ideiglenes szövetsége. Még az ántant és a kisántant érdekszövetségei sem örökéletűek! A szuronyverdőkön és erőszaka

kon nyugvó szerződésekre támaszkodni nem lehet. De ezenkívül a legszilárdabbnak vélt szövetség is felbomlik, ha a szerződő felek a paktum pontjait már nem tudják saját érdekeikkel összhangzásba hozni.

Ha a területileg megnövekedett Románia biztos jövőt akar elérni, kell, hogy békére törekedjék. Tartson fenn jó viszonyt Európa nemzeteivel. De ez még nem elég. Románia csak akkor lesz nagy, ha valóban egységesé válik. Ha a román állam valamennyi polgára egyenlő jogok

élvezése mellett elégedettnek fogja magát érezni, ha a konszolidáció érdekében a faji ellentétek elválasztó falait közös megértéssel végkép le fogják rombolni; ha mindez beteljesül, akkor Románia egy sége a lelkekben is teljessé lesz. Akkor ez az egység nagyobb támasza lesz az új Románia fennállásának, mint az a néhány szerződéses okirat, amely ma lehet élő valóság, de holnap már mint értéktelen papírrongy, legjobb esetben állami levéltárak irományos ládjájának tölteleke.

T. D.

SPORT

Brassó.

Brasovia komb.—Ivria-MTE komb. 4:1 (0:1). Barátságos mérkőzés, melyben az Ivria és MTE kombinált csapata szép játékot mutatott. Az első félidőben Blau révén a vezetést éri el a kombinált, míg a Brasovia csak eredménytelen kornerekhez jut. A második félidőben a centerbe menő Wilhelm megváltoztatja a játék képét, támadást támadásra vezet a Brasovia. Hörömpöl, Tibád, egy-egy és Wilhelm két góljával elérve a végeredményt. Jók voltak a kombináltból Nyul, Blau, Putyi, Goldstein, Jakóczy és Weisz. A Brasoviából Wilhelm, Hörömpöl, Eröss és Rupp. A mérkőzést Szabó bíró vezette pártatlanul.

Arad.

AAC—ATE 3:2 (0:2). Első osztályu bajnoki mérkőzés. Az ATE a 14-ik percben 11-esből Tóth révén jut vezetéshez, majd Vágó lövi a 35. percben a második gólt. A második félidőben az ATE visszaesik a 4. percben Fűche, a 8-ik percben Rumpé és a 26. percben Török lövik az AAC góljait, megszerezvén az értékes két bajnoki pontot. Bíró Vatiannu.

Gloria CFR—Camp 2:1 (0:1). Az első félidőben a Camp van fölényben, ezen az első osztályu bajnoki mérkőzésen. Veszprémi által löve a vezető gólt a 42. percben. A második félidő 32-ik percében a 16-os vonalról lött szabadrugásból Prechovszky lövi az egyenlítő gólt. Vasváry a 34-ik percben lövi a Glória győztes gólját. Bíró Nagy Lajos Kolozsvár.

Lupény.

Jiul—CFR Piski 7:1 (6:0). Elsőosztályu bajnoki mérkőzés, melyen a Jiul lelépte ellenfelét.

Zsombolya.

TAC—Zsombolyai SC 3:0 (2:0). Elsőosztályu bajnoki mérkőzés, melyet a TAC megérdemelten nyert meg. Bíró Gumper.

Kolozsvár.

Universitatea—Haggibbor 1:0 (1:0). A Haggibbor jobb volt ellenfelénél, és balszerencséjének köszönhetve vereséget. A győztes gólt Boncoicat az első félidő 15-ik percében lötte kavarodásból. Bíró Marczinkievics.

Viktoria—CFR 0:0. Első osztályu kölcsönös durvaságokkal telt eldöntetlenül végződő mérkőzés. Bíró dr. Morár.

KKASE—Academia 3:0 (3:0). A KKASE Stern és Kronstädter (2) góljaival megérdemelten győzött. Bíró Salvan.

KMTE—KAC 2:2 (2:1). Első osztályu bajnoki mérkőzés. Rakitovszky lövi a KAC vezető gólját, melyet Licht egyenlít, majd Raduch szerzi meg a vezetést a KMTE részére. Rakitovszky lövi az egyenlítő gólt a KAC részére a második félidőben. Bíró Adorján.

Nagyvárad.

Törekvés—Sámson 4:0 (3:0). Első osztályu bajnoki mérkőzés. A Törekvés góljait Szilágyi, Székely, Ströck és Csomag lőtték. Bíró Radulescu.

NAC—Egyetértés 1:0 (0:0). Első osztályu bajnoki mérkőzés. A győztes gólt Palko révén éri el a NAC. Bíró Győri.

Szatmár.

B horul—Sz. Törekvés 2:0 (1:0). Első osztályu bajnoki mérkőzés. A Bihorul góljait Török és Balla lőtték. Bíró Szántó.

Nagyszalonta.

Szatmári SE—NSE 2:1 (1:0). Az SE góljait Vancsik és Lidák, míg az NSE gólját Bonyhai lőtte. Első osztályu bajnoki mérkőzés. Bíró Krüger.

Marosvásárhely.

82. gyalogezred—Marosvásárhely ifjúsági válogatottja 3:0 (1:0). Ez a mérkőzés legjobb tanujele a marosvásárhelyi sport stagnálásának, mely pedig még nem is olyan régen vezető szerepet játszott.

Dicsőszentmárton.

Lomási SC—Nitrogen 5:0 (2:0). Barátságos mérkőzés, melyet Zwieback bíró vezetett kölcsönös meglegedésre.

Bukarest.

A kis maratoni futás. Hét résztvevővel zajlott le a kis (Demi) maratoni versenynek elkeresztelt távfutó verseny 28. km. távon. A verseny résztvevői közül csak négyen futottak be a célba. Győztes Románia jelenlegi kétségtelenül legjobb távfutója, Cristescu kapitány (brassói Coltea) 1 óra 40 perc 15.4 mp alatt, második Velcovici (Stadiul Roman) 1 óra 45 perc, 32 mp., harmadik Jonescu Octáv (Stadiul Roman) 1 óra 51 perc 12.6 mp., negyedik Alexandru Dumitrescu (Ploesti Triumf) 2 óra 3 perc, 12.6 mp. alatt.

A KAC országos tör és kardversenye. A Kolozsvári Atlétikai Club 1924 november hó 8 és 9-én országos tör és kardversenyt rendez, melyen Posta Sándor olimpiai bajnok és Schenker Zoltán olimpiai torbajnok is résztvesznek. Versenyszámok: 1. ifj. tör és kardverseny. 2. II. oszt. kardverseny. 3. I. oszt. tör és kardverseny. 4. Női törverseny. A verseny keretén belül vívó akadémia lesz, melyen meghívott és a jury által kijelölt vívók vesznek részt. A verseny nevezési határideje 1924 november 5-ike. A versenyen az FSSR szabályai vannak érvényben.

Budapest.

Rapid—FTC 3:1 (1:1). Az Ullői uti pályán zajlott le ez a nemzetközi mérkőzés, melyen az FTC minden tudását vitte küzdelembe, hogy előző vasárnapi vereségét helyrehozza, de a játékszerencse most sem kedvezett neki és a pályát eldöntetlenül félidő után 3:1 arányu vereséggel kellett elhagynia. Az FTC vehemensen támad az első félidőben és Kohnt révén a tizenkilencedik percben éri el a vezetést, egyszersmind egyellen gólt. A Rapid mindinkább fölénybe kerül, a huszonegyedik percben Uridil lövi az egyenlítő gólt. A második félidőben a Rapid az ötödik percben Wessely által, a második és tizennegyedik percben Zach révén harmadik gólját éri el. Az FTC lelkesen küzd és fölénybe is kerül, de ezen az eredményen nem tud változtatni.

KAC—UTE 1:1 (1:0). Eldöntetlenül végződő első osztályu bajnoki mérkőzés. Olvendi már az első percekben lövi a kispestiek vezető gólját és azután rögtön védelembe vo-

I. oszt.

Férfiöltöny L 1960
Esőköppen „ 800
Zephiring „ 340

NEUMANN M.
-ruhatelepe
BRASSO.

II. oszt.	Uri szabóság
III. oszt.	Külföldi gyapju-szővetek engros és detail
IV. oszt.	Urdivat, Habig kalapok, Zephiring, nyakkendő

November 2-án

A REJTÉLMEK HÁZA

Főszerepben
Mosjoukine

A
Modern Mozgóban

Minden szerepe edv
rejtély

nul vissza. Az UTE a mérkőzés végéig főlényben van, de nem tud eredményt elérni, míg a negyvenkettedik percben nehezen sikerül Jeszmas révén a vezetőgólt elérnie.

MTK-NSC 6:2 (4:1). Első osztályu bajnoki mérkőzés, melynek harmadik percében általános meglepetésre Spitz lövi az NSC. részéről a vezető gólt. A tizenhatodik percben Molnár egyenlít, mire abszolút MTK főlény következik. A harmincadik percben Molnár tizenegyesből, a harmincharmadik percben pedig Orth éles lövésből éri el az MTK harmadik gólját, míg a 42-ik percben Opatá váratlanul kifő és a negyedik gólt lövi. A második félidőben továbbá MTK főlény, Orth egymásután két gólt lő, a huszonnyolcadik percben Spitz a hátvédek hibájából a második gólját lövi az NSC-nek.

III. kerület-BEAC 1:0 (0:0). A BEAC mindvégig főlényben volt. A mérkőzés mindkét részről durvaságokban bővelkedett. A második félidőben BEAC kifutott és a III. ker. C Skwarek révén éri el a mérkőzés egyetlen gólját.

Vasas-Tőrekvés 2:1 (0:0). Az első félidőben Tőrekvés, a második félidőben Vasas főlény. A tizenötödik percben Katzer lövi a Vasasok vezető gólját, melyet Szántó a huszadik percben kiegyenlít. A harmincnyolcadik percben Takács lövi a győztes gólt.

VAC-Zugló 2:1 (0:1). Zugló éri el Sepcsik révén a huszonegyedik percben a vezető gólt. A második félidőben a játék teljesen eldurvul, a bíró két Zugló játékost kiállít. A VAC főlénybe kerül a harminchatodik percben Baar kiegyenlít és a negyvenkettedik percben Boros rugja a győztes gólt.

Az első osztályu bajnokság állása: MTK 9, VAC 9, III. ker. f. v. c. 8, Vasas 7, KAC 6, NSC 6, Tőrekvés 5, FTC 5, BTC 3, Zugló 3, BEAC 3, UTE 2 pont.

Másodosztályu bajnoki eredmények: Ekszerész-EMTK 1:1, ETC-MAC 2:1, 33 FC-NMTEO:0, Fővárosi TK-KTE 1:0, Postás-UTSE 3:0, TTC-BAK 1:0.

Budapesti husiparosok-Kosicei husiparosok 5:2. Barátságos mérkőzés.

A REJTELMEK HAZABAN

(x) Meghalt az első 10 mp-en belüli 100 jardos futó. John Owen, a világ egyik legismertebb atlétája halt meg a napokban Amerikában. John Owen volt az első atléta, aki 100 jardot 10 mp-en belül futotta. 1890-ben Amerika 100 jardos bajnokságában 9.8 mp. alatt győzött, álló starttal.

(*) A modern atlétika. Az összes atlétikai ágak stílusa, tréningje, a versenyrendezés és a legújabb versenyszabályok. 347 szemléltető rajzzal. Irta: Déván István. Magyarország többszörös bajnoka és rekordere. — Mindenkinél, akit érdekel az atlétika el kell olvasnia ezt a könyvet. Ára 240.— lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától, Brassóban.

A gólkirály. Futball-regény. Irta: Pánczél Lajos. Ára 35 lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától Brassó, Kapu-u. 64-66.

Csak FARMODONT fogkrémet használjon Kató,
Az a legjobb és legolcsóbb fogtisztító.

789

Tüdő

437 II. ellen fényesen bevált VERTES gyógyszerész Mészvas-szörpe. Teljes kurára rendszeren szükséges 4 üveg ára 390.— lei bérmentve. Vértés Lajos Sas-gyógyszertára Lugos, 201. sz.

Forradalmi bolgár kormány alakult Belgrádban

BELGRÁD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megbízható értesülések szerint Oboff, a Stambulinszky kormány volt tagja Belgrádban a menekültekből kormányt alakított. A kormány programja a jelenlegi bolgár kormány elűzése és a köztársaság kikiáltása.

KÖZGAZDASÁG

Áresések a nagykereskedelmi forgalomban

Olcsóbbak lettek az import-cikkek — A kiskereskedelem még nem érzi az olcsóbbodást

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A világgazdaságban ugyanazon termelési feltételek mellett a fogyasztási cikkek árát jórészt a fogyasztás mértéke szabja meg. A fogyasztás csökkenésével alábbszállnak az árak is. A háború befejeztével s a háború pusztításainak pótlásával úgy látszik, hogy bizonyos termelési ágakban a fogyasztás mértéke apadt s ennek és a termelői pszichének megfelelően az árakban is hanyatlás állott be. Így apadt a fémipari szükségletek száma, mely még mindig hanyatlóban van. Ujabban sor került a textilneműek, nyers bőrök, gyapot, kender, gyapju árának hanyatlására is, mert ezekben a cikkekben a fogyasztás a múlt évhez képest csökkent.

Az természetes, hogy a világpiaci áralakulatokról a romániai piacnak is tudomást kellett szereznie, s az árszabásokban a világarbitási árakhoz kellett hozzásimulnia. A belföldi áralakulatokra a nagybani forgalomnál befolyással van a világgazdasági okokon kívül a nagy pénzhiány s a lej emelkedése. A pénzhiány csökkentette a fogyasztást, a lej emelkedése pedig lehetővé tette a külföldről beszerzett cikkek előnyösebb vásárlását. Ezek hatása alatt

a nagybani forgalom árai hétről-hétre alászálltak

s ma már érezhető pontkülönbségeket jelezhetünk még oly cikkeknel is, melyek árai a világgazdaságban stagnáltak, vagy éppen emelkedtek.

Az elsőrendű szükségleti cikkek árai jól jórészt a kormányok gondoskodtak az u. n. maximálás útján, de a gyakorlat hebizonyította, hogy a hatósági árleszorítást hatálytalanította a cikkek árainak a világpiaci árakhoz való közeledése. A termelési törvények hatalmasabbak — mint a közigazgatási intézkedések. Ki hitte volna például, hogy a petroleumtermékek árai 9 hónap alatt 50 százalékkal essenek, s ezzel a maximális árak tarthatatlan ságát idézték elő. A petroleumtermékek olcsóbbodása viszont sok cikknél kisebbítette az ipari termelés költségeit.

Ezért anélkül, hogy hatósági intézkedésekre lett volna szükség, oly gyárak, melyek sok tüzelő anyagot fogyasztanak, mint papír, cukor, cement, téglagyárak kénytelenek a termelési költségeket új kalkuláció alá venni, hogy megnagyobbítsák cikkek eladását anélkül, hogy a védőilletékeket igénybe kellene venniök, mert ha ez biztosítja is a magasabb árakat, viszont csökkenti a fogyasztást.

Egyes iparvállalatok kénytelenek ez újabb kalkulációt végrehajtani az új verseny miatt is, amely a lej emelkedése folytán mind érezhetőbbé válik. Ily módon például a nagykereskedőknek érdemes a cukorbehozatalával foglalkozniok. A cukrot Magyarországról ugyanis tonnánként 20 font sterlinggel ajánlják, kilogrammonként körülbelül 16 lejrel, szállítási és vámköltséget hozzáadva 22-23 lejbe kerülne itt, ami a mostani 27.50 lejese árról 25 lejre való hanyatlást jelentene a kristály és 34.50-ről 28.50 lejre való olcsóbbodását a kockacukornak. A cukor árának megállapítása végett a kormányhoz a kereskedők is, a cukorgyárak

is küldöttséget menesztettek. Az előbbiek az import szabadidátételét, az utóbbiak megakadályozását kérték vagy, tilalom vagy a behozatali vám megduplázása útján. A legfelsőbb gazdasági tanács e kérdésben úgy döntött, hogy fenntartja a múlt évben megállapított árakat s amennyiben a behozatal túlmértékben nőne a hazai ipar megvédésére felemelik a behozatali vámoikat. E kérdésben kifejtették álláspontunkat s leszögeztük, hogy a legfőbb cél a fogyasztók s a cukorrépa termelők érdekeinek megvédése s a fogyasztás és termelés viszonyának kiegyenlítése.

A MAI PÉNZPIAC

Hétfő, október 27.

A világpiacon lényegtelen árfolyamhullámozás, melyben feltűnő a lej gyengülése. A belföldi piacon reggel nehezen indul a piac. Érdeklődés kevés, míg később kínálati irányzattal megmozdul a piac. A kínálat hatása alatt a 34.90 lejes nap megmarad. **Esti záró árfolyamok:** névleges reggeli svájci frank kurzus 34.70 lejre hanyatlók. Majd a délelőtti folyamán nyugodt piaci hangulat alakul ki, amely a csendes üzletmenet mellett egész egy svájci frank 34.70 lej, egy font sterling 814, egy dollár 180, egy francia frank 9.55, egy olasz lira 7.95, egy cseh korona 5.36, egy lejért 392 osztrák, illetőleg 425 magyar korona.

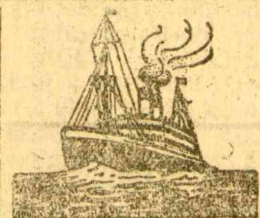
(*) Modern házasságok szerződését kezdve az Apollóban francia, német és orosz színészekkel.

Zürich. Devizák (zárlatban a szombati zárástól való eltérések.) Zárás: egy dollár 5.20 és egyengeted (—), egy angol font 23.37 és egyketted (+1 és egyketted), száz francia frank 27.05 (—5), száz olasz lira 22.42 és egyketted (+7 és egyketted), száz cseh korona 15.50 (+2 és egyketted), száz dinár 7.45 (+2 és egyketted), száz lej 2.90 (—5), tízezer magyar korona 0.68 (—), tízezer osztrák korona 0.7350 (+25), száz járadékmárka 123 és egyketted.

(—) **Budapesti értéktőzsde.** Ma némi javulás mutatkozott. Zárati árfolyamok ezresekben. Magyar hitel 442, Osztrák hitel 167, Salgó 495, Rima 133, Délivasut 56, Államvasut 470, Kohó 355, Atlantika 19, Ganz-Danubius 2120, Kőszén 2865, Papiripar 36, Nasici 2100, Szlavónia 80, Földhitelbank 220, Victória malom 225, Kereskedelmi hitelbank 22, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1095, Beocsini 835, Urikányi 775, Láng 88, Lipták 20, Schlick 45.5, Brassói 36.5, Zabolai 60, Baróti 2, Cukoripar 2300, Klotild 45, Temesi szesz 215, Hungária műtrágya 100, Olasz Bank 21.20, Angol-magyar 49, Leszámitoló 64.6, Magyar-Cseh 22, Nova 154, Kronberger 13.25, Közüti 58, Csáky 12.5, Izzó 7.40, Magnezit 1550, Viktória Butor 3.2, Ofa 498, Malomsoky 8.5, Pesti Hazai 3000, Fegyver 950.

(—) **Ausztriában az állam december elsején megdrágít mindent.** Bécsi szerkesztőségünk jelentése szerint Ausztriában december 1-én 40 százalékkal felemelik az összes postai, távirati és telefon-díjtételeket. Ugyanekkor életbe fognak lépni az új vasuti tarifák, amelyek jelentősen megdrágítják a személy és teherforgalmat.

November 2-án a Modern Mozgóban

Rador (249)

Dél-Amerikába utazik most az egész világ

COSULICH LINE

BUKUREȘTI, Calea Griviței 181. triesti hajóstársaság hajóin.

FIÓKOK: Timișoara

Strada I. C. Bratianu 18.

Arad

Strada Emi-nescu 40/a.

Oradea-Mare

Strada Sft. Ladislau 30.

Cernauti

Strada Romana No. 14

A NAGYON SZÉP FÉRFI

Jeanne Marni regénye

Franciából fordította: Halász Gyula

8

Lyesnek nagyon sok páciense volt. A Royale uccába, nagyszerű lakásba költöztek.

Az első napokban nagyon boldog voltam, hogy újra forrón szeretett anyám mellett lehettem és alig is törődtem az urával. De rövid idő múlva éreztem, hogy közte és közöttük mély ellenszenv fejlődött. Amint mondtam, vékony és kicsiny voltam; s alig teltek el napok, hogy a doktor ne tett volna célzást sovány, gyöngy és sorvadásos egyénekre.

— Vannak igen merész emberek, mondák, akik anélkül, hogy kénytelenek volnának vele, keskenyvállu, alaktalan, esetlen nőket vesznek feleségül. Szavamra, inkább lennék trappista-szerzetes, semhogy egész életemet ilyen abszolút semmi nő tegye kellemetlenné.

És ilyenkor szerelmesen csókolt a feleségem kezét, aki szíve mélyéből kacagott.

En is nevettem, de egyúttal jól éreztem, hogy ez nemcsak bosszantás a mostohaapám részéről, hanem gyűlölet és féltékenység is.

Gyűlölet, miért? Féltékenység, kire? Nem tudtam. De egy borzalmas jelenet megvilágosította előttem a rejtélyt.

Egy idő óta heves szívdobogásom volt. Vonakodásom ellenére, anyám parancsából Lyes doktorral megvizsgáltattam magamat. Az első alkalommal anyám is jelen volt. Mikor újra meg kellett hallgatnia a szívem működését, anyámnak halaszthatatlan látogatást kellett tennie, de meghagyta, hogy a férje azért csak vizsgáljon meg, a feltétlenül követeli ezt.

Három óra felé tehát, éppen, hogy távozni készült hazulról, behívatott. Keztyű a kezén, kalap a fején, szíva a szájában, állig begömbölközve, hideg és elégedetlen tekintettel.

— Gyorsan, kicsikém, mondák hirtelen, vesse le a bluzát és adjon egy tiszta törülközőt. Ott van az asztalon.

Aztán levette a kalapját és a szívat a kandallóra tette.

Követtem utasítását, derék nélkül maradtam, meztelen karokkal és vállakkal; hirtelen véres és duzzadt szemei fátyolos tekintetűek.

Kövér kezeivel megfogta az átnyújtott törülközőt és a mellemre téve, hallgatni kezdte a szívem verését. Roppant fejét erősen rányomta a keblemre és éreztem sűrű haját, melynek vad illata undorral töltött el.

Egyszerre csak, anélkül, hogy egy szót is szolt volna, anélkül, hogy valami rossz szándékot vehettem volna észre és időm lelt volna rá, hogy előre védekezsem, éreztem, hogy ajkai az ajkaimat keresik. Láttam, hogy ez az ember, az anyám férje, undok mamortól ittasan és szerelmes szavakat mormolva, zsákmány gyanánt át akar karolni... Teljes erőmből védekeztem és oly kétségbeesetten kiabáltam, hogy biztosan valamelyik cselédnek kellett volna berohannia, ha ugyan abban a pillanatban, amikor utálattól és haragtól örültem teljes megvetésemet köptem az arcába, nem hallottam volna, hogy az anyám kocsija hirtelen megállt az udvaron.

Ő is hallotta... Sohasem láttam és remélem sohasem is fogom látni a félelemnek, alacsony-lelkűségnek és gyávaságnak hasonló vegyületét férfiarcon!

— France, mondák sebesen, halk hangon, kérem, bocsásson meg és felejtse el... örültem.

Meg akartam bocsátani és felejteni akartam, de nem voltam rá képes. Akaratom ellenére, mindannyiszor, valahányszor a közlemben, de főképp az anyám mellett láttam, ahogy kedveskedett neki és szerelméről akar neki bizonyosságot tenni, magam előtt látom télova szeméit, melyek kifejezhetetlen kéjvágyba veszttek.

Törekedtem rá, hogy úgy viselkedjem vele szemben mint azelőtt; de minden erőfeszitésem ellenére nem tudtam iránta egyebet tanusítani, mint kényszerűséget, hidegséget megvetést.

Anyám, akit magatartásom meglepett és nyugtalanított, előbb azt kérdezte, van-e valami kifogásom, panaszsom a férje ellen; majd megnyugtatóan, hogy nincs semmi, bosszasan magyarázta, minő halálával és gyöngésséggel tarlok a doktor irányában. Aztán pedig, hogy férje éréneinek hangsúlyozása dacára is hidegen hagytak a buzdításai, türelmetlenül kifakadt:

(Folyt. köv.)

Felolvasó szerkesztő: Kocsis Béla.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy

férfiszabó-szalonomat

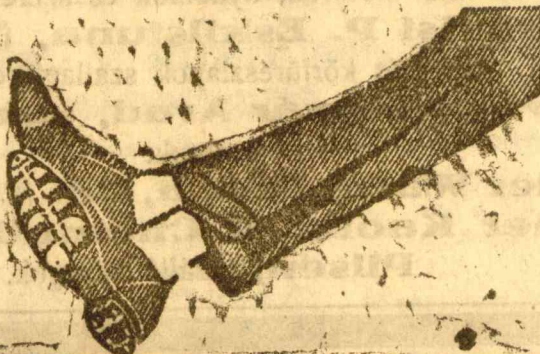
Str. PRINCIPELE CAROL (Kolostor-ucca) 27. sz. alól

a 29. sz. a. üzlethelyiségbe helyeztem át,

ahol raktáron tartok úgy hazai, mint angol szöveteket s a legszolidabb árak mellett bocsájtom a n. b. vevőim rendelkezésére.

Kiváló tisztelettel

KOSA ALBERT.

PALMA-

KAUCSUKSAROK és TALP

ruganyossá és
zajtalaná teszi
járását, kiméli
lábat és cipőjét.
Tartósabb
a bőrnél

2101

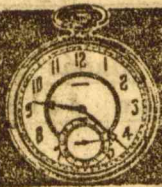
Hölgyeim!

Megérkeztek
Párisból

Hölgyeim!

a legszebb őszi kalap
ujdonságok

Tekintse meg a t. közönség Lópiac 11. szám alatt levő üzletemet,
vételkötelezettség nélkül

Longines

7 GRANDS PRIX

Legpontosabb óra

Redőnyök,

acéllemez bolti redőnyök,
esslingeni ablak-faredőnyök,
Bosswig rácsok, szövött színes
ablakfaredőnyök, vászon ab-
lakroletták „Floss“ göngyöli-
tővel, napellenző gépszerkeze-
tek, idomvasablakok a legszak-
szerűbb kivitelben készülnek:

GRÜN WALD és SZÁNTÓ

redőnygyárosoknál ORADEA-MARE-NAGYVARAD, Str. General Moşoiu
(volt Mezey Mihály-u.) 4a. Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk!

SILVANIA MŰSZAKI R. T.

SÜRGŐNYCÍM: SILVANIA BRASSO, KÓRHÁZ-UTCA 64. TELEFON: 125 SZ.

Képviseltek és lerakatok:

Hartmann-Werke Zweigwerk König Friedrich August Hütte Dresden, fémegymunkáló gépek
Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft

A. E. G. motorok, dynamók és szerelési anyagok.

Liljeqvist P. Eskilstuna, (Svédország)

keret és körfűrészlapok szállagfűrészek.

Astra waggongyár Arad, szerszámgepek és benzín-motorok.

Gebrüder Wurm Prága, kazán és csőszigetelő anyagok.

Dobraner Kaolin & Chamottwerke A. G.

Pilsen, tűzálló anyagok.

69 III.

22549—1924. t. szám.

HIRDETMÉNY.

A Fogaras vármegyei építészeti hivatal 864—924. számú megkeresése alapján ezennel közzétesszük, hogy a Tohanul vechiu [Ótőhán] melletti 180 számú hid [a Heghiz—Sercaia—Bran állami uton] megrongált állapotára való tekintettel ezen a hídon a közlekedés teherautóval és nehezebb járművekkel szigorúan tilos. — Könnyű kocsik csak lépésben hajthatók.

Brassó, 1924. október hó 24-én.

6374

A városi tanács.

Felhívás!

A román

Balneologiai Egyesület

november 8 és 9-én [u] stil] Bucurestiben rendkívüli közgyűlést tart. Egyidejűleg a bányatörvény és az egészségügyi minisztérium rendelete folytán a fürdőhelyek és ásványvíz források tekintetében ellátott új helyzet és a jövőben követendő irányelvek volnának megtárgyalandók.

Ennélfogva a fürdőhelyek és források tulajdonosai és birtói felkértem, hogy november 8-án, reggel 9 órakor a fenti egyesület helyiségében, Bucuresti, Strada Isvor 14. [bejárat Splaiul Archivelor] megjelenni sziveskedjenek.

Az előkészítő bizottság.

Pályázati hirdetmény.

A Székelyudvarhelyi ref. Kollégium pályázatot hirdet egy helyettes tanári állásra a román nyelv, román történelem és földrajz tanítása céljából.

Fizetés a főhatóság megállapítása szerint s mérsékelt díj ellenében ellátás az internátusban egy szobás lakással.

Pályázati határidő f. é. november 5.

Szabó András
igazgató.

6357

Régi elismert elsőrangú cég, előkelő vevőkörrel EGYENRUHA- ÉS URISZABOÜZEME részére feltétlenül elsőrendű

szabászt

vagy esetleg elsőrendű szaktudással és nagyobb tőke felett rendelkező társat keres. — Utóbbi esetben aktív működés feltétel. Csakis elsőrangú szakemberektől, életrajzzal, referenciákkal és részletes feltételekkel ellátott ajánlatok: „Biztos jövő” jelige alatt, „Bánát” hírlapiroda, Timișoara címre kéretnek.

770

TÚZIFA hasábos és felvágott
KOKS DARABOS

SZÉNA KAPHATÓ

Tontsch-féle raktár

Weiss Mihály-ucca 29

2054

Telefon 286-os

Özv. László Ferencné szül. Tóth Róza úgy a maga valamint gyermekei és a rokonok nevében szomorú szívvel tudatja, hogy a hűséges férj, jóságos édes-apa

László Ferenc

C. F. R. kalauz

f. hó 27-én reggel hosszas szenvedés után meghalt. Temetése f. hó 29-én d. u. 3 órakor lesz a ref. egyház szertartása szerint a Vasut-u. 48. sz. alatti gyásház-ból a ref. temetőben.

Brassó, 1924. október 27.

A gyászoló család.

Egy dolog kétségtelen,

hogy a legjobb vászonneműeket, valamint mindennemű harisnya-, szövött- és rövidárut legolcsóbban mégis

APFELBACH H.

cégnél vásárolhatja... Miért éppen ott?

Erre csak egy észszerű felelet van:

mert saját házában, kiadás nélkül,

konkurencián felül

áll!

Brassó, Uj-ucca 25.

A Lakatos-uccától balra a harmadik ház.

7974

Munkás turót

ajánlunk 25 és 50 kilós ingyen bűdönökben.

Elsőrendű minőségben kilónként Lei 48.—
Másodrendű minőségben " " 32.—
Harmadrendű minőségben " " 24.—

INCZE-féle

juhturógyár, Általános Kereskedelmi Részvénytársaság Turógyára, Baraolt.

6125

Hirdessen a Brassói Lapokban.

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára: 3 lei. - Vastagabb betűvel 6 lei. - Állási keresnek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizonyosunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbítja azokat kiadói hivatalunkhoz. Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdőzsebkártyákra válaszolunk.

Személyszállító autó-vállalat. — Jancsó. Telefon 5—30 Brassó, Fekete-ucca 44. 6458

Aphrodan biztosan gyógyít kőszvényt és reumát 6034

Iparvasutak tervezésében építésben specialista főosztály vezető mérnök, ki a faüzem és termelésben is jártas állást keres. Cím: „Brassói Lapok” márciusvárhelyi kiadójába. 6354

4 HP. Simering benzín-motor közvetlenül kapcsolva 65 voltos 34 amperes dynamóval teljesen új eladó Lei 35.000—ért. Megkeresések H. S. Oradea Mare Rimanočyszaliba intézendők. 6351

Ügyes molnár legényt ki a vami és kőkezelést teljesen érti, jó fizetéssel keresek, elsejei belépésre. Bálint Mihály, Hidvég, Háromszék m. 6349

Kerestetik egyedül álló urhoz, egy jobb házból való, németül is beszélő házvezetőnő. Cím 6346 szám alatt a kiadóban.

Kalapfalejeket, kalap faformákat szakszerűen készít. W. Sefránek, Timisoara. Str. Odobescu 10 6345

Tiszviselőket fizetéssel, napidíjjal, jutálékkal felvesz jól bevezetett biztosító intézet. Szak-képzettség nem szükséges 6323” jeligére a kiadóba.

Uzemban levő pékség jól felszerelve azonnal eladó. Érdeklődni lehet György Imrénél, Ghimes-Fáget. 6308

Olcsón eladó egy teljesen kitógastalan 1912-beli 10 lőerejű benzín motorcséplő garnitúra Clayton-Shuttleworth gyártmány. A cséplő 1080 mm. dobszélességű mindenhol gyűrűs csapágyakkal, és egy 1912-beli Hoffner-féle 6-os gőzlokomobil, 8 légkörös. Csak személyesen tárgyalok, levelekre nem válaszlok. Nika Mihály, Nagyborosnyó. 6307

4 H.P. üzemképes benzín motor Ganz-féle gyártmány Bánki és Csonka rendszerű olcsón eladó. Turógyár, Baraolt 6124

Egy motor bicikl eladó, vagy elcsereleendő egy négy lőeres tűz hajtó benzínmotorral. Eltekezni lehet Hedvig Mihálynál, Imecstava állomáson. (Treiscaune) 6372

Elegáns mindeven női ruhák leggyorsabban és jutányos áron készítenek. Kapu-ucca 20 sz. I. emelet alatt. 6310

Három éves kereskedő mit végzet fiatal leány állást keres. Cím 371 szám alatt a kiadóban.

Ki adna jó fizetés ellenében hivatalnoknő Bolonyában ebédet. Cím Braşov, Mester-u. 2. sz. 6370

Női fodrász segítség keresek azonnali bejelentés re fix vagy százalékos dírtok. Friedrik, Topli Romana. 6371

Teavaját, olvasott tejet, tejfölt, naponta 100 liter tejet, sajtot, túrót, méz, nemés vadat és vadsznyast, csak elsőrendű nagyban vasárol. Manovich Pál, Bucuresti, Strada Transilvanie 6370

Árva leány egyértelmű, lehetőleg gári családból 16—18 éves kellemes otthoni Nagy Bálintnénál, Harghita. 6370

Önálló dolgozni villany szerelői munkát belépésre keresnek. Fizesen a vállalkozást, tűzfűtő, gátfűtést is kap. Uzdna B. trica Visul de sus, Maros. 6370

Kiadó 2 szoba konyha. Érdeklődni 6365 szám alatt a kiadóban.

Két fiatal ember jés ellátásra felvétel. Gromes-u. 2. sz. 6370

Önállóan dolgozó és műlakatos segítő és egy fémcsiszoló vétetnek. Teindel építő műlakatos műhelyében Brassó, Arvaház-u. 24. 6370

1 ebédő berendezés eladó. Kolostor-ucca Simonál.

Személy aut eladó. Brassó Fekete-ucca 44. sz. Jancsó.

Világíró

detektiv-regények!

MAURICE LEBLANC népszerűtlen és a rendkívüli tehetségű, amely csak a kivételesnek adható és volt az, aki irodalmi művet detektiv-regény irodalmában. A főhős: ARSÈNE LUPIN rejtélyes galom azok szemében, akik a legelőkelőbb érdeklődésűek, mégis névres detektiv-regények.

Arsène Lupin rendkívüli kalandos című sorozatban újabban megjelent művek: AZ URI BETÖRŐ 50 lei

A KELETI TITOK 50 lei

NYOLCAT UT AZ ÓRA 60 lei

A NÉGY VÖRÖS GYÉMÁNT

Kiadta: Brassói Lapok könyvkiadója Brassó Mindenki kapható.